

Valaistusta parantamalla myös arki sujuvoituu

6 Pienetkin keinot energiahävikin torjumiseen kannattavat

14 Käytetyt aarteet kestävät ja tuovat kotiin tunnelmaa

botniatek

Auktoriserad låssmed i Vasa
Auktorisoitu lukkoseppä Vaasassa

- Installation och reparation av lås
- Dörrautomatik
- Portautomatik
- Dörröppning vid utlösning
- Passersystem och kodlås
- Kameraövervakning till stugor och fastigheter

- Lukkojen asennus ja korjaus
- Oviautomatiikka
- Porttiautomatiikka
- Lukkojen poraukset avainten kadottua tai unohtuessa
- Kulunvalvonta ja koodilukot
- Kameravalvonnat mökeille ja kiinteistöille

Kontakta oss / ota yhteyttä!

Oy Botniatek Ab
040-775 5275
info@botniatek.fi
www.botniatek.fi

MYYN TI, HUOLTO, VARAOSAT JA TARVIKKEET

STIHL ZIGA Ariens VALTRA FENDT AKU Sampo JMS

Ultrakevyet MOOTTORI- SAHAT

Stihl MS 162
• Tilavuus 30 cm³
• 4,2 kg
TARJOUS!
199€

Stihl MS 212 CE
• Tilavuus 35 cm³
• 4,3 kg
TARJOUS!
399€

MSA 60 C-B - AKKUSAHA
Käyttöaika n. 35 min (AK20)
Sis. akku ja laturi

299€

MSA 70 C-B - AKKUSAHA
Käyttöaika n. 45 min (AK30)
Sis. akku ja laturi

379€

MS 201 C-EM
AMMATTISAHA
TARJOUHINTAAN

699€

STIHL MS 261 C-M - MOOTTORISAHA
TARJOUHINTAAN!

770€

950€

**AKU-
VAUNUT
ja VENE-
TRAILERIT**

UUDET MALLIT
Työskentele
turvallisesti ja
mukavasti
Stihl-turvavarusteilla
**KYSY PAKETTI-
TARJOUSTA!**

**LEHTIPUHALLIN
Stihl BR500**
599€

MotoMix
Ympäristöystävällinen 2-T polttoaine, joka
valmistetaan käyttäen STIHLin omaa huippulaadukasta
HP ULTRA MOOTTORIÖLJYÄ - toimii kaikissa
2-tahti-moottoreissa sekä STIHL 4-MIX laitteissa!

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER

Silmukkatie 15 Vaasa • p. 3182950 • 0500-364688
www.marander.fi • marander@maskin.netikka.fi

Harkitsetko asunnon myyntiä?

Kotijoukkueen tehokkaan myyntistrategian sekä ammattitaitoisten välittäjien avulla onnistut asuntokaupoilla! Asuntosi saa kattavan, nykyaikaisen sekä laadukkaan näkyvyyden Suomen suurimmissa medioissa sekä suosituimmissa asuntoportaaleissa.

Varaa ilmainen arviokäynti!

Vaasan Kotijoukkue
Kauppapuistikko 25, 65100 Vaasa
ma-pe 9.30-16.30, la 10.00-14.00
040 714 4630
vaasa@kotijoukkue.fi
www.kotijoukkue.fi/vaasa

Inspiroidu ylellisestä kylpytilasta
- anna Donewell Teamin toteuttaa toiveet.

Kylpyhuone- ja saunaremontit
sekä infrapunasaunat vankalla kokemuksella

DONEWELL TEAM

Ota yhteyttä! 050 537 6162 | Lankatie 5, 65300 VAASA
www.donewellteam.fi | hannu@donewellteam.fi

Luotettava Kumppani

MITSUBISHI ELECTRIC
ILMALÄMPÖ- JA
ILMAVESILÄMPÖPUMPUT

MAALÄMPÖ- ASENNUKSET SEKÄ HUOLLOT

LAADUKKAASTI JA AIKATAULUSSA.

050 383 3345

vaasanputkiasennus@gmail.com

www.vaasanputkiasennus.fi

Vaasan Putkiasennus Oy

**Täyden palvelun
vaasalainen kodinkoneliike**

UUDET LAADUKKAAT

Miele

PESUKONEET

MEILTÄ MYÖS

ASKO
Inspired by Scandinavia

UPO

MYÖS LAADUKAAT ILMALÄMPÖPUMPUT!

TOSHIBA
ILMALÄMPÖPUMPUT

DAIKIN

MITSUBISHI ELECTRIC
LÄMPÖPUMPUT

vuodesta 1975

VAASAN KODINKONEHUOLTO

Kauppapuistikko 26, 65100 Vaasa • p. 06 317 4513

www.vaasankodinkonehuolto.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	8
Nro 2/2025	vko	16
Nro 3/2025	vko	25
Nro 4/2025	vko	39
Nro 5/2025	vko	47

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Isokyrön, Laihian, Maalahden, Mustasaaren ja Vaasan taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Kuviophoto, Anders Portman

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

10 Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Kodin energiavuodot kuriin
- 10 Lattiaremontti ja lattiamateriaalit
- 13 Lakipalsta
- 14 Sisustaminen pienellä budjetilla
- 16 Nykyhetken takkatrendejä
- 19 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 20 Helena Ahti-Hallbergin loma-asunto
- 22 Kodin valaistuksen suunnittelu
- 24 Joulunviettoa Suomessa
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Koti on aina huolenpidon arvoinen

Mistä kodille juuri sille sopivat asukkaat – ja päinvastoin? Toisinaan vanha asukas olisi jo aivan valmis luopumaan talostaan ja ostajaehdokaskin löytynyt, mutta kauppvoja ei vain saada syntymään.

Yle kartoitti syyskuussa kiinteistönvälittäjien näkemyksiä nykyisestä asuntokauppatilanteesta. Yleinen käsitys oli, että pankit ovat tällä hetkellä nihkeitä myöntämään lainaa talon ostamiseen, ainakin jos talo vaatii peruskorjausta. Remonttikuntoisten tai haja-asutusalueilla sijaitsevien asuntojen kohdalla lainansaannin esteenä olivat kiinteistönvälittäjien mielestä etenkin vakuudet – talon oma vakuusarvo kun voi olla vähäinen ennen kuin tarpeellinen remontti tai remontit on saatu tehtyä.

Elämäntilanteet kuitenkin muuttuvat, ja rakaskaan omakotitalo ei ole aina enää se itselle sopivin asumismuoto. Silloin sen antaisi mielellään enemmän tilaa kaipaavien käsiin. Onkin harmillista, jos unelmien koti ei päädy sitä arvostaville ja ennen kaikkea tarvitseville asukkaille, koska pankkien lainahanat ovat tiukasti kiinni.

Muistetaan siis huolehtia talon remonttitarpeet kuntoon ajallaan – ei pelkästään oman asumismukavuuden, vaan talon ja sen arvon vaalimista varten. Koti huolehtii asukkaistaan, kunhan asukkaat huolehtivat kodista!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

KYRÖNMAAN LVI OY

Asennukset • Huollot • Tarvikkeet

Meiltä käyttövesi- ja lämpöjohtoremontit, eri lämmönlähteet esim. maalämpö-, vesi-ilma- ja poistoilmapumput, puu- ja öljykattilat, sekä tietysti hanat ja pytyt ym.

Tampereentie 93, 66400 Laihia
Avoinna ma-pe 8-17, la 9-13
puh. (06) 477 1246 | info@kyronmaanlvi.fi

Saneerausten saralla yli 50 vuotta!

Julkisivusaneeraukset
Maalaustyöt
Pihatyöt
Huoneistoremontit
Keittiö- ja kylpyhuoneremontit

VAASAN MAALAUSTYÖ
REINISALO

sami@vaasanmaalaustyo.fi
jere@vaasanmaalaustyo.fi
www.vaasanmaalaustyo.fi

» LYHYESTI

Lämmityskausi lähestyy: onko kiinteistössä kaikki kunnossa?

Kiinteistön talotekniikan järjestelmät ja automatiikan säädöt kannattaa laittaa ajoissa kuntoon lämmityskauden varalle, vaikka syksy vielä lämpimältä näyttäisikin, huomautti valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva syyskuussa. Kulutuksen seuranta on yhä tärkeämpää paitsi energian ja kustannusten säästön myös järjestelmien vikaantumisen havaitsemisen vuoksi.

– Syyskauden tarkastuksilla ja huolloilla estetään ongelmien syntyminen. Myöhemmin talvella pitää kuitenkin muistaa varmistaa järjestelmien toimivuus, toteaa asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** Motivasta.

Järjestelmien testaamisen voi aloittaa lämmitysjärjestelmästä. Sekä vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän että sähkölämmityksen asetukset voi nostaa testimielessä ylöspäin ja katsoa, miten lämmitysjärjestelmä seuraa muutuneita arvoja. Samalla tavalla voidaan testata ilmanvaihtojärjestelmän toiminta. Manuaalisen testaamisen jälkeen on tietysti tärkeää muistaa palauttaa asetukset niiden lähtötasolle.

Termostaatit kuntoon ja kulutus kuriin

Mekaaniset termostaatit, kuten vesikiertoisten pattereiden termostaatit ja niiden ohjaamat venttiilit, saattavat kesän aikana jumiutua. Kun lämmityskausi on alkanut, ja lämmitysjärjestelmä on herännyt lämmittämään tiloja, kannattaa tarkistaa onko patteri tai siihen menevä vesiputki lämmin. Patterin lämpötilan pitäisi muuttua pienellä viiveellä, kun termostaattia pyöritetään auki ja kiinni. Mikäli patteri pysyy kylmänä, voi termostaatin venttiili olla jumissa.

Lämmityksen, sähkön ja veden kulutustietojen seuraaminen on todella tärkeää kaikille kiinteistön omistajille, ja seuranta kannattaa aloittaa heti lämmityskauden alkaessa. Kulutustietoja seuraamalla voidaan havaita ongelma, joka ei muuten paljastuisi edes järjestelmän testauksella. Mikäli rakennuksessa tehdään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, kuten ikkunoiden vaihto, voidaan usein pienentää myös vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän säätökäyttöä.

– Automaatiota ja toteutunutta energiankulutusta kannattaa seurata säännöllisesti. Erilaisien tarkistuslistojen käyttö auttaa käytännön varmistuksissa, Virtanen lisää.

Tuloilman asetusarvo säädettävä oikein

Kiinteistön lämmitys voi kokonaisuudessaan koostua useasta rinnakkaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tuloilman lämmitys on vain osa kokonaisuutta, yleensä kiinteistön lämmitys tuotetaan pääosin muilla lämmitysjärjestelmillä. Tuloilman asetusarvo määrittää sen, kuinka paljon ilmaa pitää lämmön talteenoton jälkeen vielä lämmittää. Mikäli asetusarvo on liian korkea, ilmaa lämmitetään pahimmillaan niin kuumaksi, ettei se sekoitu kunnolla huoneiston ilmaan. Liian korkea asetusarvo voi johtaa turhan suureen tuloilman jälkilämmitysvastuksen käyttöön, vaikka kiinteistössä olisi käytössä energiatehokkaampiakin lämmitysjärjestelmiä. Tuloilman lämpötila kannattaa säätää noin 16–17 celsiusasteeseen.

Lämmönjakolaitteiston on oltava tasapainossa

Tarkistuksissa löytyneet viat on yleensä syytä korjata pikaisesti. Mikäli huoltotarve ei ole akuutti, se voidaan siirtää keväaseen tai yhdistää johonkin toiseen määräaikaistarkistukseen. Talvikaudella on helppo havaita myös se, onko kiinteistön lämmönjakolaitteisto tasapainossa. Kun lämmönjako toimii oikein ja ylikuumien tilojen lämpötilat on saatu tasoitettua, kiinteistön energiankulutus tyypillisesti pienenee.

Ulkolämpötilan laskiessa myös rakenteiden, ikkunoiden ja tiivisteiden viat tulevat konkreet-

tisesti esille aiheuttaen suurempia lämpöhäviöitä, viihtyisyyden heikkenemistä ja kasvavaa energiankulutusta. Lämpökamerakuvauksella voidaan varmentaa aistinvaraiset epäilyt kylmävuodoista.

Vinkit pähkinänkuoressa:

- Tarkista LTO-järjestelmän toiminta ja säädä ilmanvaihdon tulolämpötila oikeaksi.
- Aseta painovoimaisen ilmanvaihdon tuloilmaventtiilit talviasentoon.
- Tarkista rinnakkaisten lämmitysjärjestelmien toiminta ja asetukset sekä termostaatit.
- Selvitä lämmitysjärjestelmän huoltotarve ja tilaa tarvittaessa huolto.
- Selvitä lämmönjaon tasapainotustarve ja tilaa tarvittaessa tasapainotus.
- Hyödynnä tarvittaessa lämpökamerakuvauksia.
- Seuraa kulutusta ja paikanna viat.

Dreamstime

Rankkasateet voivat yllättää – näin suojaat kotisi ja autosi

Syksyn voimakkaat sateet voivat hetkessä aiheuttaa merkittäviä vahinkoja niin koteihin kuin ajoneuvoihin. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti jo alkusyksystä, että monet vahingot ovat vältettävissä ennakkoinnilla ja oikeilla toimintatavoilla.

Rankkasateiden kuormittaessa talojen sadevesijärjestelmiä pienikin tukos voi ohjata veden väärään paikkaan. Katon, rännien ja sadevesikaivojen kunto sekä salaojien toimivuus on hyvä tarkistaa jo ennen sateita.

– Rankkasateet voivat yllättää kenet tahansa. Usein vahingot syntyvät pienistä huolimattomuuksista, kuten lehdistä tukkeutuneista rännistä. Pienellä huollolla voi välttää isoja kosteusvaurioita. Myös pihakalusteet ja tavarat kannattaa siirtää suojaan ennen kovia sateita ja myrskyjä, sanoo Turvan palvelupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Sateen aikana kellaritiloja ja varastoja kan-

nattaa seurata. Jos vettä pääsee sisälle, lisävahinkojen estäminen on tärkeintä, mutta rai-vaustyöt aloitetaan vasta sateen päätyttyä.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat poikkeukselliset tulvavahingot, eli tilanteet, jotka ovat harvinaisia ja ennalta arvaamattomia. Rankkasadetulva voi olla korvattava, jos sademäärä on ollut vähintään 30 mm tunnissa tai 70 mm vuorokaudessa. Tavalliset sateet eivät yleensä ole korvattavia, joten oma varautuminen on ratkaisevaa.

– Vakuutus on turva harvinaisia ja ennalta arvaamattomia tilanteita varten, mutta pienillä teoilla voi jokainen ehkäistä vahinkoja etukäteen, kiteyttää Hämäläinen.

Liikenteessä – lammikot ja vesiliirto suurimpia riskejä

Tieosuuksille kertyvä vesi voi olla petollista. Lammikko, joka näyttää matalalta, saattaa kät-

keä syviä kuoppia tai aiheuttaa moottorivaurion, jota kaskovakuutus ei välttämättä korvaa.

– Tyypillinen vahinkotilanne on, kun ajoneuvolla ajetaan vesilammikkoon ja tästä seuraa moottorivaurio. Veden pinnan ei tulisi koskettaa auton pohjaa. Veteen ei kannata ajaa, jos ei tiedä sen syvyyttä. Turvallisin vaihtoehto on kiertää tai kääntyä takaisin, muistuttaa Turvan palvelupäällikkö **Sanna Luotio**.

Vesiliirron riski kasvaa erityisesti sateen alussa, kun teiden urat täyttyvät. Hyväkuntoiset renkaat, oikeat rengaspaineet ja tilannenopeuden laskeminen vähentävät vaaraa. Näkyvyyden heikentyessä on parasta pysähtyä turvalliseen paikkaan.

Pysäköintipaikka kannattaa valita korkealta ja avoimelta alueelta. Matalat paikat, kellaripy-säköinti, sadevesikaivojen läheisyys ja puiden alla pysäköinti altistavat autoa tulva- ja myrskyvahingoille.

65 prosenttia suomalaisista omistaa liikaa tavaraa

65 prosenttia, kaksi kolmasosaa, suomalaisista on itse sitä mieltä, että he omistavat liikaa tavaraa. Tavaraöveri painottuu naisiin. Heistä 72 prosentilla on liikaa tavaraa. Miehistä prosentti on 58.

39 prosenttia suomalaisista karsii kotoaan ylimääräistä tavaraa pois useammin kuin keran vuodessa. Yli puolet heittää karsimaansa tavaraa roskiin. Roskiin heittävät enemmän miehet kuin naiset.

– 70 prosenttia suomalaisista myy käyttötavaromaaisuuttaan. Se on suuri muutos 10 edellisen vuoden aikana. Naisista myy 78 prosenttia, miehistä 64. Tämä kulttuuri on kasvanut koko vertaiskaupan helpottumisen myötä. Se on verkkokauppaistumista, vertaiskauppasivusto Torin johtaja **Jenni Tuomisto** toteaa.

– Toki kehitettävää riittää. Roskiin heittäminen on hirveän tavanomaista. Voisimme päästä ajatteluun, että käyttökelpoisen tavarahan ros-kiin heittäminen on virhe. Vaikka tavara olisi toiselle turha, aina se on jollekulle toiselle löytö, Tuomisto sanoo.

Tiedot selviävät heinäkuussa valmistuneesta Suuri vertaiskauppatutkimus 2025 -kyselytutkimuksesta. Sen teetti Tori ja toteutti tutkimus-yhtiö Bilendi. Vastaajina oli 1000 täysi-ikäistä suomalaista, puolet naisia ja puolet miehiä. Otos vastaa iän, sukupuolen ja asuinalueen osalta maan väestöä.

Lapin yliopiston väitöskirjatutkimus on arvioinut keskiverron suomalaisperheen omistavan 10 000–50 000 tavaraa.

Turhakkeet hillotaan varastoon ja mökille

Joka viides suomalainen sulloo ylimääräisiä ta-varoitaan vain kaappiin. Joka kolmas vie myös askeleen pidemmälle, varastoon. Miehistä joka kymmenes kuskaa turhakkeensa klassiseen tavarahan varastoimispaikkaan mökille.

– Kaappeihin, varastoihin ja mökeille hillot-tu tavara on käytännössä hyödyntämätöntä varallisuutta. Koko Suomen mittakaavassa tämä makaava varallisuus on iso määrä euroja poissa ostovoimasta. Ja mitä kauemmin tava-

raa säilö, sitä herkemmin aika ajaa siitä ohi ja myyminen hankaloituu, Tuomisto kertoo.

Käytettyjä tavaroitaan myyville suomalaisille yleisin motivaattori on rahan tienäminen. 39 prosenttia myy ennen muuta siksi.

Miehet heittävät lasten tavaraa ros-kiin selkeästi naisia enemmän

Joka kolmas suomalainen heittää käyttökelpoisia vaatteita roskiin. Se on yhtä yleistä naisille ja miehille. Lastenvaatteiden ja -tarvikkeiden kohdalla on selkeä eroavaisuus, sillä naisista miltei kukaan ei heitä käyttökelpoista lasten tavaraa roskiin, mutta miehistä niin tekee 3 prosenttia.

Miehistä joka kymmenes heittää käyttökelpoista elektroniikkaa roskiin.

– Noin puolet suomalaisista, 47 prosenttia, ei kiinnitä huomiota siihen, mitä kaikkea käyttökelpoista menee roskiin. Eivät siis tiedä, mitä tulee heitettyä. Käytetty tavara ei ole roskaa, mutta se päättyy roskiin yllättävän usein, Tuomisto kommentoi.

Talvi lähenee ja koteja täytyy taas lämmittää. Erityisesti vanhoissa taloissa jopa kolmannes lämpöenergiasta saattaa vuotaa ulos ilmanvaihdon mukana.

Teksti: Ulla Sirén

Älä pelkää lämpövuotoa, pysäytä se

Syksyllä monia omakotitalon omistajia painavat edessä olevan talven lämmityshuolet. Energiahävikin torjumiseen on olemassa monenlaisia apukeinoja, joista pienetkin kannattaa hyödyntää. Edun voi lukea lämmityslaskusta.

Lämmitykseen kuluu talvikautena huomattava määrä energiaa, olipa lämmitystapa mikä tahansa. Vielä pahempaa on, jos tietää että kallista lämmitysenergiaa vuotaa koko ajan hukkaan.

Energiavuoto tarkoittaa eri asioita sen mukaan, mitä kautta energiaa kulkeutuu ulos rakennuksesta. Sitä voi kadota ilmanvaihdon tai käyttöveden mukana tai suoraan rakenteiden läpi ikkunoiden, julkisivun, yläpohjan ja jonkin verran myös alapohjan kautta.

Asiantuntija **Teemu Kettunen** Motiva Oy:stä sanoo, että jos asunnon lämmönkulutus on korkea tai siellä tuntuu jatkuvasti vetoa, kannattaa selvittää mahdollisuuksia pienentää lämpövuotoa.

– Lämpövuotoja voivat aiheuttaa esimerkiksi rakenteiden huono ilmanpitävyys, heikko eristystaso tai ilmanvaihdon lämmön talteenoton huono hyötysuhde tai sen puuttuminen kokonaan, hän selittää.

Kettusen mukaan vanhassa oma-

kotitalossa jopa noin kolmannes energiasta voi poistua ilmanvaihdon mukana. Tiiveyden lisääminen vaikuttaa lämmön tuntemukseen asunnossa, vaikka huonelämpötilaa ei sinänsä nostettaisi. Päinvastoin sitä voi jopa laskea.

– Asunnossa voi viihtyä matalamassa lämpötilassa, koska vedon tunne vähenee. Ilmanvaihdosta ei kuitenkaan saa tinkiä, vaan sitä kannattaa parantaa tarpeen mukaan korjausten yhteydessä, Kettunen muistuttaa.

Hänen mukaansa lämpövuotoja pienentämällä on mahdollista säästää lämmityslaskussa jopa kymmeniä prosentteja lähtötilanteesta riippuen.

Tiivistyskuuri iän mukaan

Kun puhutaan omakotitaloista, puhutaan keskenään hyvin erityyppisistä rakennuksista, joiden ikähaitari venyy vähintään 200 vuoden verran. Siksi ei ole yhtä yksiselitteis-

LVIS-huollot ja asennukset ammattitaidolla

- Sähköasennukset
- Ilmanvaihdon nuohoukset ja säädöt
- Ilmalämpöpumppujen huollot ja asennukset
- Lämmitysjärjestelmien huollot

POHJANMAAN LVIS
Säätö ja Huolto Oy

020 728 0450
pohjanmaanlvis.fi

Laihia / Vaasa
huolto@pohjanmaanlvis.fi

Pixabay

Ikkunoiden ja ovien tiivistykseen kannattaa keskittyä, sillä niiden kautta karkaa paljon lämpöä. Oikein tiivistetyn ikkunan ääressä ei tunnu vetoa, joten siinä on viihtyisä olla.

tä ohjeistusta, jota noudattamalla lämpövuodoista päästään. Uudet talot rakennetaan alun alkaen energiatehokkaiksi pelkäämään sen vuoksi, että rakentamismääräysten vaatimukset tiukentuvat jatkuvasti sekä ilmanpitävyyden, eristyksen että ilmanvaihdon suhteen. Esimerkiksi lämmön talteenotto, joka aloitettiin jo 1980-luvulla, on 2000-luvun aikana muuttunut normiksi, niin että koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto lämmön talteenotolla kuuluu periaatteessa lähes jokaiseen uuteen asuinrakennukseen.

- Yleissääntö on, että mitä vanhempi rakennus, sitä enemmän lämpö- ja ilmavuotoja siinä on, Teemu Kettunen toteaa.

Vanhimpien hirsirakennusten eristämässä on alun perin keskittynyt enimmäkseen ylä- ja alapohjaan, ei niinkään seiniin, lukuun ottamatta hirsien rakoihin tiivistykseksi tunnettua sammalta ja muita luonnonaineita. Näiden talojen seinien eristeet on yleensä lisätty myöhemmin.

Lautarakenteisissa taloissa, joissa seinissä on ollut purutäyte, on tyypillisesti ongelmana purun painuminen kasaan, jolloin seinien yläosissa voi olla suoranaisia aukkoja eristeissä. Vanhojen puutalojen eristystä parannetaan esimerkiksi lisäämällä selluvillaa, joka sopii yhteen vanhojen materiaalien kanssa.

Rakennuksen tietyt tyypipiirteet voivat lisätä lämmön karkaamista - esimerkiksi 1970-luvulla oli-

vat muodissa suuret, melkein seinän kokoiset ikkunapinnat, jotka päästävät ymmärrettävästi enemmän lämpöä läpi kuin pienemmät. 1980-luvulla ikkunakoko jo pieneni, ja energiakriisin opetuksena omakotitalojen lämpöenergian kulutukseen alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Veto kuljettaa epäpuhtauksia

"Hirrenraoista vetää kyllä tarpeeksi", sanottiin ennen vanhaan, kun terveysasiat neuvoivat kansaa tuulettamaan asuntojaan. Nykytiedon valossa rakenteiden läpi virtaava ilma ei ole ollenkaan terveellistä hengittää, vaan se voi itsessään sisältää haitallisia mikrobeja ja muita epäpuhtauksia. Alapohjan ja sen liitosten kautta sisäilmaan voi kulkeutua vaarallista radonia. Lisäksi rakenteiden vuotokohdat ovat alttiita kosteusvaurioille.

Teemu Kettusen mukaan tyypillisiä ilmavuotokohtia ovat rakenteiden liitoskohdat, kuten ylä- ja alapohjan sekä seinän ja lattian liitokset ja ikkunankarmien ympäristöt.

- Lisäeristettäessä huonokuntoinen eriste pitää poistaa ja korvata uudella. Samalla on hyvä tarkistaa eristeen alla olevan ilman- tai höyrönsulun kunto, Teemu Kettunen neuvoo.

Hyväkuntoisen eristeen päälle voi lisätä uutta. Esimerkiksi yläpohjan lisäeristäminen on yleensä melko yksinkertaista van- ➤

TUTKIMME VAURIOT
SUUNNITTELEMME KORJAUKSET
VALVOMME TOTEUTUKSEN

- Kuntotarkastukset
- Homekoirapalvelut
- Kuntotutkimukset
- Lämpökuvaukset
- Sisäilma- ja hometutkimukset
- Haitta-ainekartoitukset
- Valvonnat, kilpailutukset ja RTA-palvelut

INVESTIGO.FI 010 299 5139

HUNTON
Luonnosta. Luonnolle.

puukuitueriste
kattoon, seiniin ja lattiaan

*Suomen suosituin, aito puukuituinen eriste,
levyeristeenä ja puhallusvillana*

- ERINOMAINEN LÄMMÖNVARASTOINTIKYKY
- PARAS KAIKISSA LÄMPÖILOISSA
- KESTÄVYYS
- YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISYYS

Hunton -jälleenmyyjäsi Pohjanmaalla.

Pohjanmaan Eristepalvelu
Pohjanmaan Kuituteollisuus Oy

Pasi Mäki 040 5091 942, Kristian Mäki 0400 861 139
eristepalvelu@gmail.com • Ammattimiehentie 1, 61410 Ylistaro as.

HUOLLATA PUMPPUSI ENNEN TALVEA!

Meiltä markkinajohtaja **Mitsubishin** sekä **Green ilmalämpöpumput** asennettuna edullisesti.

Asennamme myös asiakkaan oman pumpun, hinta alkaen **499€**.

Asennuksilla on **2 vuoden takuu**, kun ostat pumpun meiltä. **Hintaan sisältyy** myös **ensimmäinen huolto** takuuaikana, arvo **150€!**

Web: VaasanILPosennus.fi

☎ 040 544 6816

Vanhan omakotitalon energia-
tehokkuutta parannetaan
tyypillisesti julkisivuremontin,
ylä- tai alapohjan korjauksen tai
ikkunoiden vaihdon yhteydessä.

hassa talossa, jossa on puru- tai muu eristekerros, jonka päälle voidaan tuoda lisää kerroksia. Tosin Kettusen mukaan paras tapa olisi lisätä uusi eriste lähimmäksi rakennuksen sisäilmaa ja vanha takaisin sen päälle.

Julkisivun lisäeristäminen hoituu yleensä helpoimmin rakennuksen ulkoverhoilun uusimisen yhteydessä. Joskus se onnistuu myös rakennuksen sisäpinnalle sisäseiniä remontoitaessa. Perussääntö on, että eniten vesihöyryn läpäisyä vastustava höyryn- tai ilmansulku tulee rakenteen sisäpintaan, ja rakenne harvenee ulospäin.

Teemu Kettunen muistuttaa, että julkisivun eristysremonteissa ja lisäeristeen valinnassa on ehdottoman tärkeää konsultoida alan ammattilaista. Jos rakenne ei ole kosteusteknisesti toimiva ja oikein suunniteltu, rakennukselle voi aiheutua suuria vahinkoja. Luvanvaraisessa korjausrakentamisessa on sitä paitisi noudatettava korjausrakentamisen energiamääräyksiä.

Energiavuotoja jäljittämässä

Kaikkein luotettavin ilmavuotojen jäljittäjä on alan ammattilainen. Vuotokohtia etsitään merkisavun tai lämpökamerakuvauksen avulla, kun rakennus on ensin alipaineistettu. Erityisen tarkka menetelmä on merkkiainekoe, jossa käytetään merkkiainekaasua, jonka vuotamista seurataan erityisellä mittauslaitteistolla. Menetelmää hyödynnetään esimerkiksi kuntotutkimusten yhteydessä, ja sitä voi käyttää myös laadunvarmistuksessa energiaremontin jälkeen.

Kodin lämpövuotoja kannattaa tuki tarkkailla säännöllisesti, eikä kaikkiin tavallisiin toimiin tarvita ammattilaista.

– Kämmselkä kertoo jo sen, vuotavatko ikkunoiden ja ovien tiivisteet, Teemu Kettunen muistuttaa.

Tavalliset tiivisteet voi vaihtaa itsekin. Vanhojen elastisuutensa kadottaneiden ja sitä mukaa tehoaan menettäneiden tiivisteiden tilalle kannattaa valita mahdollisimman laadukkaat uudet, sellaiset, joiden käyttöikä on pitkä. Itse tehtävissä tiivistyksissä on tärkeää tietää, mistä rakennuksen korvausilma tulee – mikäli se on suunniteltu kulkemaan tiivisteiden raoista, niitä ei saa tukkia tiivistystä uusittaessa. Kettusen mukaan tiivisteiden rakoja parempi reitti korvausilmalle olisivat sei-

nä- tai karmiventtiilit, joissa on suodattimet.

Olenneista on kuitenkin tietää, miten oman talon korvausilman otto on suunniteltu, jotta tiivistämisessä ei tule virheitä. Jos talossa on koneellinen ilmanvaihto ja ilmanvaihtokoneessa lämmön talteenotto, on tärkeää muistaa ottaa se käyttöön syksyllä, kun säät kylmenevät.

Valitse energiatehokkuutta

Vanhan omakotitalon energiatehokkuutta parannetaan tyypillisesti julkisivuremontin, ylä- tai alapohjan korjauksen tai ikkunoiden vaihdon yhteydessä. Teemu Kettunen huomauttaa, että ikkunoiden uusiminen ei ole tyypillisesti taloudellista pelkästään energiankulutuksen vähentämiseksi.

– Kuitenkin, jos vanhat heikon energiatehokkuuden ikkunat tarvitsevat suurempaa kunnostusta, kannattaa pohtia, olisiko viisasta vaihtaa ne uusiin. Uusien ikkunoiden valinnassa auttaa ikkunoiden energialuokitus, jossa paras energialuokka on A++, hän selittää.

Ikkunoiden lämmönpitävyysvaatimukset ovat parantuneet vuosien saatossa, joten vanhojen, käyttöikänsä päässä olevien ikkunoiden uusimisen todella pienentää lämmönkulutusta merkittävästi.

Sama koskee ilmanvaihtokoneita – vanha kone kannattaa mielellään vaihtaa uuteen, jos käyttöikä joka tapauksessa lähenee loppuaan.

– Uudet ilmanvaihtokoneet kuluttavat selvästi vähemmän sähköä kuin vanhat, ja niiden lämmöntalteenotto toimii paremmalla hyötysuhteella. Lisäksi uusissa koneissa on usein hiilidioksidi- ja kosteusanturit, jotka ohjaavat ilmanvaihtoa automaattisesti tarpeen mukaan, mikä vähentää energiahukkaa entistään, Kettunen kertoo.

Takavuosina puhuttiin paljon siitä, että talo ei saa olla liian tiivis, jotta siihen ei kerry kosteutta. Teemu Kettunen oikaisee, että liika tiiveys ei ole rakennuksissa ongelmana vaan huono ilmanvaihto.

– Kun puhutaan liiasta tiiveydestä, sekoitetaan keskenään ilmatiiviyys ja ilman vaihtuminen, hän sanoo.

Hänen mukaansa terveessä talossa ilma vaihtuu hyvin ja hallitusti. Hyvän tiiveyden vastaparinä ovat kunnolliset korvausilmaventtiilit. Oikein ilmastoidussa talossa taas ei pitäisi olla pelkoa kosteudesta, vaan sen voi rauhassa suunnitella niin tiiviiksi kuin mahdollista. ■

 ONNI kotisiivous

Laadukkaat siivouspalvelut

Säännöllinen ylläpitosiivous, muuttosiivous, ikkunanpesu ja muut siivoustyöt hoituvat luotettavasti Onnin ammattilaisilta nopeallakin aikataululla.

Ota yhteyttä **09 8564 6541**
tai onnikotisiivous.fi

Tutustu lisää verkkosivuilla!

Kertasiivoukset ja lahjakortit -25%

Voimassa verkkokaupassa onnikotisiivous.fi 30.11. asti.

KULTA HOPEA KIERTUE

KULTA HOPEA

OSTAMME KULTAA, HOPEAA, ARVO- JA KERÄILYESINEITÄ

Kelloja, vanhoja rahoja, seteleitä, kolikoita, Moneta, militariaa, postimerkkejä, vinyylilevyjä ja rihkamaa yms.

KIERTUEAIKATAULU:

Olemme parkkipaikalla

21.11.2025 Perjantai

09:30-10:00 Pyhäjoki Neste Yppäri
10:15-11:40 Kalajoki Tokmanni
12:00-12:30 Merijärvi SEO
13:00-14:00 Oulainen tori
14:30-15:30 Haapavesi tori
16:00-16:30 Kärsämäki Juustoportti
17:00-18:00 Haapajärvi tori
18:30-19:30 Nivala tori

22.11.2025 Lauantai

10:00-11:00 Alavieska tori
11:30-13:30 Ylivieska tori
14:00-14:30 Sievi tori
15:00-16:00 Toholampi tori
16:30-17:30 Kannus tori
18:00-18:30 Himanka Teboil

23.11.2025 Sunnuntai

10:00-10:30 Lohtaja kirjasto
11:00-11:30 Kälviä tori
12:00-14:00 Kokkola tori
14:30-15:00 Luoto kirjasto
15:30-17:00 Pietarsaari tori
17:30-18:00 Kruunupyy Osuuspankki

24.11.2025 Maanantai

10:00-11:00 Uusikaarlepyy tori
11:30-12:00 Jepua kirjasto parkkipaikka
12:30-13:30 Härmä tori
14:00-14:30 Kortesejärvi tori
15:00-15:30 Evijärvi Mäntyhovi
16:30-17:00 Perho K-Market
17:30-18:00 Halsua Osuuspankki
18:30-19:00 Lestijärvi tori

25.11.2025 Tiistai

10:00-11:00 Kaustinen pelimannitori
11:15-11:45 Veteli SEO
12:30-13:30 Lappajärvi Maneesitie 1 parkkipaikka
14:00-14:30 Vimpeli SEO
15:00-16:30 Alajärvi tori
17:15-17:45 Kauhava K-Supermarket

26.11.2025 Keskiviikko

10:00-11:00 Kauhava tori
11:30-12:30 Lapua tori
13:00-13:30 Isokyrö Neste Express
14:00-14:30 Neste Vähäkyrö Tervajoki
15:00-16:30 Laihia tori (lipposentie 2)
17:00-18:00 Maalahti K-Market
18:30-19:00 Sundom K-Market

27.11.2025 Torstai

10:00-11:30 Vaasa kauppatori
12:00-13:00 Mustasaari tori
13:30-14:30 Vöyri tori
15:00-15:30 Vaasa K-Market Koulukatu
15:45-16:15 Vaasa rautatieasema
16:30-17:00 Vaasa K-Supermarket Huutoniemi
17:15-17:45 Vaasa K-Market Vanha Vaasa
18:00-19:30 Kivihaka Citymarket

28.11.2025 Perjantai

10:00-11:00 Närpiö tori
11:30-12:00 Kaskinen tori
12:30-13:30 Kristiinankaupunki tori
14:00-14:30 Lappfjärd SEO
15:00-15:30 Karijoki kirjasto
16:00-17:00 Teuva tori
17:30-18:00 Jurva tori

29.11.2025 Lauantai

10:00-11:00 Kauhajoki tori
11:30-13:00 Kurikka tori
13:30-14:00 Koskenkorva SEO
14:30-15:30 Ilmajoki tori
16:00-17:30 Seinäjoki Minimani
18:00-18:30 Nurmo K-Market
18:45-19:15 Seinäjoki rautatieasema

30.11.2025 Sunnuntai

10:00-11:00 Seinäjoki keskustori
11:45-12:30 Jalasjärvi tori
13:00-14:00 Peräseinäjoki tori
14:45-15:45 Kuortane tori
16:15-17:30 Alavus K-Supermarket
18:00-18:45 Ähtäri tori
19:15-20:00 Virrat tori

KULTA HOPEA

NÄISTÄ MAKSOIMME

2300€

2400€

1300€

7300€

12500€

www.kultahopea.fi

MYYMÄLÄT (OSTO SEKÄ MYYNTI)

Espoo: Harakantie 2, 02650, ti-la 12-18

Helsinki: Annankatu 6, 00120, ma-pe 12-19, la 10-15

Helsinki: Askaistenpolku 2, 00300, ti-pe 9-17

Helsinki: Hollantilaisentie 9, 00330, ma-pe 10-18

Helsinki: Runeberginkatu 40, 00260 ma-la 10-17

Hyvinkää: Uudenmaankatu 29, 05800, ma-pe 9-17

Hämeenlinna: Viipurintie 32, 13210, ma-pe 10-18
(Avataan 08.12.2025)

Tampere: Aaltosenkatu 27, 33500, ti-la 12-18

Turku: Yliopistonkatu 24, 20100, ti-la 10-17

Vantaa: Topaasikuja 2, 01700, ma-pe 9-17

Teksti: Elina Salmi

Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Kun vanha lattia alkaa näyttää kulahtaneelta tai muuten vain haluaa vaihtaa kodin ilmettä, on aika ryhtyä lattiaremonttiin. Sitä ei kannata säikähtää: lattian uusiminen on useimmiten melko nopea toteuttaa ja näppärä selviää asennuksestakin itse.

Kuten kaikessa muussakin remontoinnissa, on myös lattiaremontissa huolellinen suunnittelu ja realistinen budjetointi kaiken a ja o. Niiden avulla ja oikeilla valinnoilla voi säästyä pitkä penni. Tehdyssä suunnitelmassa tulee myös pysyä, sillä jokainen muutos, kuten vaikka vaihtaminen toiseen materiaaliin tai uusi yksityiskohta todennäköisesti lisää kustannuksia.

Budjetissa on otettava huomioon kaikki kustannukset. Mikä materiaali lattiaan tulee, tekeekö työn itse vai teettääkö ammattilaisella, pitääkö aluslattiaa tasoittaa tai vanha lattia purkaa. Myös yllättäville lisäkustannuksille kannattaa jättää vähän joustovaraa.

Suunnittelussa on hyvä huomioida se, millaiseen tilaan uusi lattia tulee ja mitä siltä vaaditaan. Makuuhuoneeseen riittää vähän vähemmän kulutusta kestävä lattia, kun taas eteiseen ja keittiöön pitää valita kosteutta ja kulutusta kestävä materiaali. Myös lapset ja lemmikit vaikuttavat valintoihin, sillä ison koiran kynnet tekevät vaikkapa parketista aika pian selvää jälkeä.

Remontin etenemiseen vaikuttaa myös vanha

lattia. Joissakin tapauksissa muovimaton voi jättää uuden lattian alle, mutta sen alle on kuitenkin hyvä kuitenkin kurkistaa. Varsinkin vanhemmissa taloissa muovimaton alla saattaakin piileksiä alkuperäinen, kaunis puulattia. Silloin kannattaa harkita, josko siitä saisi hiomalla ja lakkaamalla kodin uuden kaunistuksen.

Parketti, vinyylilankku, laminaatti vai jokin muu?

Markkinoilla on huima määrä eri vaihtoehtoja. Koska lattian varmasti haluaa pysyvän hyvässä kunnossa vuosia tai jopa vuosikymmeniä, kannattaa satsata laatuun. Vanha sanonta ”markalla saa markan tavarat” pitää valitettavasti yhä paikkansa.

Myös materiaalien hintoja kannattaa vertailla ja hyödyntää liikkeiden tarjouksia. Sama tuote saatetaan olla toisessa paikassa neliöhinnaltaan selvästi edullisempi ja se näkyy kustannuksissa varsinkin silloin, jos lattiapinta-alaa on paljon.

Lattiamateriaalit vaihtelevat paljon paitsi hinnaltaan, myös ominaisuuksiltaan. Esimerkiksi par-

ketti tai puulattia on kaunis ja ajaton valinta, mutta hinnaltaan usein selvästi kalliimpi kuin muut vaihtoehdot. Se myös vaatii enemmän huoltoa ja kestää huonommin vaikkapa koiran kynsiä.

Vinyylilankku, -matto tai -korkki on erinomainen vaihtoehto, kun haluaa helppohoitoisen ja vettäkin kestävästi lattian, joka ei naarmuunnu helposti. Vinyyli myös vaimentaa ääntä. Siksi se sopii esimerkiksi keittiöön tai eteiseen. Lisäksi se on helppo asentaa.

Toinen helposti asennettava materiaali on laminaatti. Niitä on edullisesti saatavilla ja kuosivalikoima on todella laaja. Se sopii parhaiten kuiviin tiloihin, kuten olo- ja makuuhuoneisiin.

Keraaminen laatta sietää hyvin kosteutta ja iskuja ja sopii siksi erinomaisesti esimerkiksi keittiöön. On kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että laatta on varustettu hyvällä liukkaudenestolla, ettei satu kaatumisia silloinkaan, jos lattia syystä tai toisesta kastuu. Laattalattia on aina jalan alla viileä, joten jos se häiritsee, pitää alle asentaa lattialämmitys.

Uusin tulokas lattiamarkkinoilla on norjalainen

Dreamstime

korkeapainelattia. Se on lähes sataprosenttisesti puuta, mutta sen pinnassa on poikkeuksellisen vahva suojakerros, joka kestää kovaa kulutusta ja hylkii vettä. Levyihin on asennettu ääntä vaimentava alusmateriaali, joten erillistä alusrakennetta ei tarvita. Lisäksi lukkopontit on tehty alumiinista tai komposiitista, joten lattian voi halutessaan purkaa ja koota uudelleen jopa viisi kertaa.

Asentaisinko lattian itse?

Projektin aluksi on tietysti tyhjennettävä huone ja irrotettava listat. Vanhan lattian voi jättää uuden alle, jos se on puhdas, kuiva, luja, tasainen ja jokseenkin suora. Virallisten asennusohjeiden mukaan vanhat tekstiilipohjaiset muovimatot on poistettava lautaparketin ja laminaattien alta. Kovat muovimatot sen sijaan voidaan jättää uuden lattian alle. Vanhojen muovimattolattioiden tasaisuus pitää tarkastaa ennen asennusta, ja alusta vaatii lähes aina jonkinlaista tasoittamista.

Laminaatin ja vinyylit voit asentaa suoraan lautaparketin päälle, mutta silloin pitää väliin asentaa ääntä vaimentava kerros. Puupohjainen lattiamateriaali vaatii höyränsulkukalvolla varustettua alusmateriaalia silloin, kun se asennetaan betoni- ja kipsialustalle.

Lukkoponttiset lattiapäällysteet on periaatteessa helppo asentaa itse. Jos aiempaa kokemusta ei ole, voi varautua siihen, että homma vie aikaa. Silloin voi olla viisasta palkata ammattilainen. Jos kuitenkin päättää asentaa lattian itse, on huolehdittava siitä, että välineet ovat kunnossa eikä mittauksissa hutiloida. Jokaiselle lattiatyypille on omat asennusohjeensa, ja parhaan lopputuloksen saat noudattamalla tarkkaan valmistajan ohjeita.

Laattalattian asentaminen vaatii jo vähän enemmän taitoja, joten kannattaa harkita sen jättämistä ammattilaisen tehtäväksi.

Puusta tehdyt lattiamateriaalit – kuten lautaparketti ja valtaosa laminaateista – elävät ilmankosteuden vaihteluiden mukaan. Siksi lattian jokaisella sivulla on oltava vähän liikkumisvaraa. Jotta rakenteesta tulee kestävä ja tukeva, pitää lisäksi ponttilautojen tai -levyjen päätysaumat limittää niin, että vierekkäisten rivien päätysaumojen etäisyys toisistaan on vähintään 30 senttimetriä.

Lähteet: remontti-info.fi, urakkamaailma.fi, k-rauta.fi »

MEILTÄ LÖYTYY SOPIVA LATTIA
JOKAISEEN SISUSTUSTYYLIIN!

- » Lankkuparketit
- » Kalanruotoparketit
- » Kuvioparketit
- » Vinyylilankut
- » Tekstiililaatat
- » Laminaatit » Korkit

Meiltä myös asennus- ja hiontapalvelut!

Villen
PARKETTI
VILLES PARKETT AB

Asemakatu 39, Vaasa
Puh 010 229 1770
Avoinna: Ma-Pe klo 11-17:30
www.villenparketti.fi

- Mattotyöt • Parketit • Laminaatit • Laatoitustyöt
- Vesieristystyöt • Pumpputasoitukset • Pesuhuoneremontit
- Pienet huoneistoremontit • Lattialämmityskaapeleiden asennus

yli 30 vuoden
kokemuksella!

Lattiat Golv
Nähls & Salo Oy

Kenneth Nähls
0400-667 658

Marko Salo
0400-667 657

www.a-lattiat.fi
Vasaratie 4 • 65350 Vaasa

Närpes Golv
Närpiön Lattia

- Vasa - Närpes - Kristinestad -

Underlagsarbeten

Vätrumsarbeten

Märkätilatyöt

Pohjatyöt

Tarkett

Ceresit

Golvläggning

Lattianpäällystys

Golvslipning &
lackering
Lattian hionta &
lakkaus

- Vaasa - Närpiö - Kristiinankaupunki -

Kom ihåg hushållsavdraget!
Muista kotitalousvähennys!

Värisilmä

Öppet må-fre 7.30-17, lö 10-13
Auki ma-pe 7.30-17, la 10-13
Tegelbruksvägen 6, 64200 Närpes
Tel/puh 0400 955 317

www.narpesgolv.fi

KATTOREMONTTI JA MIELENRAUHA

Parhaat materiaalit ja ammattitaitoiset tekijät.
Tarjous, jonka sisällön oikeasti ymmärrät.
Vaadi parasta. Saat meiltä kilpailukykyiseen hintaan.

Juha Nordman
044 3433901
Henry Pohjola
044 3433901

**POHJOLA
KATOT Oy**

Rinnakkaistie 31, Vaasa, www.pohjolakatot.fi

SÄHKÖTYÖT ILMALÄMPÖPUMPUT SÄHKÖAUTOJEN LATAUS

SähköWaasa Oy
www.sahkovaasa.fi

**Suuri valikoima lattioita
Vaasan Väristä, kuten parketit,
laminaatit, vinyylit, kokolattiamatot
ja keraamiset laatat.**

**Stort urval av golv
från Vasa Färg, parkett,
laminat, vinyl, heltäckande
mattor samt keramiska plattor.**

**Vaasan Väri Oy
Vasa Färg Ab**
www.vaasanvari.fi/fi

Sepänkyläntie 17
65100 Vaasa
Puh. 06 3616300

Lattialämmitys tuo lisää asumismukavuutta

**Lämmin lattia jalan alla tuntuu
mukavalta ja mahdollistaa vähän
alhaisemman lämpötilan asuintiloissa
ilman, että ne tuntuvat kylmiltä.
Kun lattialämpö yhdistetään
lämpöpumppuun ja esimerkiksi
maalämpöön, on tuloksena lisäksi
energiatehokas ratkaisu.**

Lattiaa voi lämmittää vedellä, ilmalla ja kaapeleilla. Yleisimmin kuitenkin omakotiasuja päätyy valitsemaan joko vesikiertaisen tai sähkölämmitteisen lattialämmityksen. Jos talossa jo muutenkin on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, on sitä fiksua hyödyntää myös lattian lämmittämisessä.

Parhaimmillaan lattialämmitys on kaakeli- ja klinkkerilattioissa, jos kohta se sopii myös puulattian alle. Puulattia tosin johtaa lämpöä heikommin. Mikään ei estä lämmittämästä koko taloa lattian kautta, mutta se voi toki olla myös pelkkä pesutilojen mukavuustekijä.

Jos lattialämmitys on vesikiertoinen, voi lämmöntuotantolähteen niin halutessaan vaihtaa vaikka öljystä lämpöpumppuun. Talon voi tietysti liittää myös kaukolämpöön. Suora sähkölämmitys eli lämmityskaapelit lattian alla on puolestaan helppo asentaa ja se on tehokas lämmitystapa myös mökillä.

Kun koko lattia on lämmin, jakautuu lämpö tasaisesti. Erillisiä pattereita ei tarvita, mikä helpottaa tilojen sisustamista. Koska lattialämpö tuntuu mukavalta jalkojen alla, voi lämpötilaa hieman laskea asuinmukavuuden mitenkään kärsimättä.

Jos etsii haittapuolia, niin yksi sellainen voisi olla lattialämmityksen kankeus. Se reagoi hitaasti lämmitystarpeen muutokseen etenkin silloin, kun se on asennettu laattalattian alle, koska kiviaines varaa lämpöä. Silloin voi käydä niin, että aurinkoisella säällä on kuumaa niin sisällä kuin ulkonakin. Myös eristykseen pitää olla kunnossa, sillä huonosti eristetty pohja voi päästää lämmön karkaamaan ja energiankulutus kasvaa.

Vesikiertoinen järjestelmä on vain lämmönjakumalli, ja sen ilmastoystävällisyys riippuu lopulta lämmönlähteen valinnasta.

Lattialämmitys sopii mainiosti lämpöpumpun kaveriksi, koska lämpöpumpun hyötysuhde kasvaa sitä mukaa, mitä matalampi lämpötila lämmönjakoverkossa on.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu lattialämmitys on myös energiapihi, koska sen avulla asuintilojen lämpötilaa voidaan laskea. Lämpötilan lasku yhdellä asteella vähentää lämmityskustannuksia viidellä prosentilla. Varastojen ja autotallien lämpötilaa voidaan yleensä laskea muutamalla asteella, ja myös käyttämättömien huoneiden lämpötilaa voidaan alentaa.

Uusissa, hyvin eristetyissä taloissa hyvä yhdistelmä on lattialämmitys, lämpöpumppu ja ilmanvaihtojärjestelmä, jossa on sekä tulo- että poistoilman lämmönvaihdin. Yli 80 prosenttia poistoilman lämmöstä voidaan silloin käyttää tuloilman lämmittämiseen.

Jos vanhemmassa talossa on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä ja suunnittelee siihen lattialämmityksen asentamista, kannattaa miettiä lämmönlähteeksi maalämpöä tai kaukolämpöä. Lisäksi on hyvä huolehtia siitä, että lattia on hyvin eristetty ja ettei ikkunoiden kohdalle synny vedon tunnetta aiheuttavaa kylmälaskeumaa.

Lähde: vattenfall.fi ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Luvattomat rakennukset

Uusi rakennuslaki astui voimaan tammikuussa 2025. Uuden lain myötä alle 30 neliömetrin rakennusten, joita ei ole tarkoitettu asuinkäyttöön, luvanvaraisuus poistettiin. Lupavapaus ei kuitenkaan anna vastuunvapautta eikä se anna kiinteistön omistajalle täysin vapaita käsiä rakentamisessa, vaikka se siltä ensituntumalla vaikuttaisikin. Tässä artikkelissa tarkastellaan pintapuolisesti mitä tulisi ottaa huomioon, kun lähdetään rakentamaan rakennuslupavapaata rakennusta.

Uuden rakentamislain astuttua voimaan, lupavapaiden rakennusten pystyttämiseen ei tarvita erillistä ilmoitusmenettelyä tai naapurikuulemisia. Lupaprosessi on siten helpottunut merkittävästi, mutta asiassa on syytä muistaa, että vastuu rakennuksen lainmukaisuudesta on rakentajalla itsellään. Rakentajan on siis syytä perehtyä huolellisesti rakentamiseen liittyviin säännöksiin sekä tontin että rakennuksen ominaisuuksien osalta.

Yksi huomioon otettava asia on rakennusoikeus. Rakennusoikeuden määrä määritellään asema- ja yleiskaavassa, sekä rakennusjärjestyksessä. Vaikka rakennus ei vaatisikaan rakennuslupaa, on kiinteistölle myönnetty rakennusoikeuden määrä huomioitava. Rakennusoikeuden kokonaismäärää ei siis saa ylittää, vaikka kyseessä olisi lupavapaa, alle 30 neliön rakennus. Lisäksi voi ilmetä tonttikohtaisia säännöksiä esimerkiksi siitä, mihin piharakennuksen saa sijoittaa. Tällaiset säännöt saattavat ilmetä esimerkiksi asemakaavasta, jonka lisäksi on syytä pitää mielessä myös yleiset säännöt

rakennuksen sijoittamisesta esimerkiksi tonttirajaan nähden.

On syytä muistaa, että jo olemassa olevan rakennuksen laajentaminen on edelleen luvanvaraista. Lupavapaus edellyttää lisäksi, että rakennuksen käyttötarkoituksen tulee olla muu kuin asumiskäyttö – tämän takia ei pienenkään kesämökin rakentaminen ilman rakennuslupaa ole mahdollista. Asumiskäyttöä arvioidessa voidaan huomioda esimerkiksi liedellinen keittiö, joka yleensä viittaa siihen, että rakennus on asumiskäytössä.

Erittäin tärkeää on muistaa, että lupavapaus ei vähennä rakennuttajan velvollisuuksia rakennuksen ominaisuuksien osalta. Rakennuksen on sovellettava maisemaan, ja sen on täytettävä lain esittämät vaatimukset paloturvallisuudesta ja rakenteiden kestävydestä. Rakennuttaja on vastuussa siitä, että rakennus täyttää lain vaatimukset.

Lupavapaus peilautuu ajan myötä kiinteistön ostajien riskiin. Ostajan kannattanee entistä herkemmin turvautua asiantuntijan apuun ja tarkastaa, että ostettavan kiinteistön piharakennukset ovat lainmukaisia. Omakotitalokiinteistön kuntotarkastus kohdistuu yleensä pelkästään asuinrakennukseen. Ostajan tulisi harkita sen ulottamista myös muihin rakennuksiin. Vähintään pitäisi tarkistaa se, onko kiinteistön rakennusoikeus ylitetty.

Yhtä lailla rakentamiseen ryhtyvän kannattaa herkästi konsultoida asiantuntijaa, varmistaakseen rakennuksen toteuttamisen lain edellyttämällä tavalla.

Vanhemmat vintagehuonekalut ovat usein hienosti koristeltuja ja vähäisellä tuunauksella tai sellaisenaan käyttövalmiita. Huonona puolena voisi mainita yleensä kovemman hinnan ja sen, että umpipuisina ne ovat tavattoman painavia.

Teksti: Elina Salmi

Vanhassa vara parempi – sisusta pikkurahalla ja kierrätystavaroilla

Kodin ilmeen muuttamiseen ei aina tarvita korkeaa pinoa sileitä satasia. Kokenut kierrätyskeskusammattilainen sanoo, että kekseliäisyydellä ja jopa muutamalla kymppillä pääsee jo pitkälle.

– Erityisesti nuoret haluavat sisustaa kotinsa persoonallisesti, vaikka toki meiltä tavaraa hakevat ihan kaikenikäiset ihmiset. Monet ikään katsomatta tekevät aatteellisia valintoja myös sisustushankinnoissaan ja suosivat kiertotaloutta, toteaa toiminnanjohtaja **Mauri Hakala** Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:stä.

Se on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tärkeimpiä tavoitteita on pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys tekee laajaa yhteistyötä Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa. Työssä auttavat kaksi kierrätyskeskusta Tampereella. Vastaavanlaisia on useimmissa kaupungeissa eri puolilla maata. Ne pyörittävät toimintaansa osittain tai kokonaan myynnistä koostuvilla varoilla.

Niissä sortimentti on paikkakunnasta riippumatta hyvin samankaltainen. Tarjolla on huonekaluja eri vuosikymmeniltä, kodintekstiilejä, valai-

simia, astioita sekä suuria ja pieniä sisustusesineitä. Usein hyllyjä täyttävät myös vaatteet ja kengät.

Hakalan mukaan tämän hetken kuuminta hottia ja erityisesti nuorison suosikkeja ovat 60-lukulaiset, vähän karun oloiset putkirunkoiset kalusteet – erityisesti kirjahyllyt ja tv-pöydät.

– Kun sellaisia tulee myyntiin, niin ne menevät ihan saman tien. Myös kodintekstiilit, kuten pusilakanat, lakanat, tyynyliinat, pyyhkeet ja verhot ovat kuosista riippumatta haluttua tavaraa.

Keittiön tarvekalutkin löytyvät suurella todennäköisyydellä kierrätystä suosivista kauppapaikoista. Kippoja, kuppeja ja kattiloita saa pikkurahalla ja joskus voi tehdä jopa designlöytöjä.

Ennen tehtiin kestävämpää tavaraa

Kierrätys on tällä hetkellä trendikästä, mutta tietysti myös järkevää. Jos jokin tavara tai tekstiili on

aikanaan tehty niin hyvin, että se on edelleen käyttökuntoinen, niin se erittäin todennäköisesti säilyy sellaisena vielä vuosia tai jopa vuosikymmeniä.

Lisäksi jonkun jo kertaalleen rakastama kapine on yleensä aika edullinen. Poikkeuksena voisi mainita vanhemmat vintage-huonekalut, kuten senkit, lipastot, kirjoituspöydät ja liinavaatekaapit.

– Ne ovat usein hintavia, mutta myös haluttuja pääsääntöisesti vanhemmassa ostajakunnassa. Suurin osa niistä on myös isokokoisia eivätkä ne siten edes mahdu opiskelijajaksiöön tai muuten pieneen kotiin, vaikka muuten olisivatkin silmää miellyttäviä, kertoo Hakala.

Kierrätyskeskusten lisäksi itselle mieluista kierrätystavaraa voi etsiä ja löytää kirpputoreilta, nettikirppiksiltä ja Facebookin roskalava-ryhmistä. Myös tori.fi:n annetaan-osastolla on välillä suoranaisia löytöjä. Paikkakunnasta riippuen siellä on jopa jonkinlaista ylitarjontaa esimerkiksi keinu-

tuoleista ja puhelinpöydistä.
Netistä löytyy lisäksi erityisesti huonekalujen second hand -kauppoja ja isoilla huonekalumerkeilläkin on omat osastonsa kierrätyshuonekaluille.

Tuunaa kierrätyslöytö mieleiseksi

Toisinaan kierrätyslöytö saattaa tarvita vähän hellää huolenpitoa ennen käyttöönottoa. Huonekalun voi maalata tai nähdä ihan uudessa käyttötarkoituksessa. Esimerkiksi keittiön tuoli voi aloittaa uuden elämän yöpöytänä, sänky olla paitsi nukku-

mapaikka, myös sohva ja vanha ovi toimia upeasti sängyn päätyinä.
Kierrätyskeskuksista ja kirppareilta löytyy usein myös maljakoita ja tauluja. Maljakoihin voi koota asetelmia vaikka puun oksista tai kuivakukista. Pikkuista lasimaljakkoa voi käyttää tuikkukippona tai kosmetiikan säilytyspaikkana kylppärissä.

Taulua ja erityisesti sen kehyksiä voi käyttää moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin sellaisenaan koristamaan seinää. Jos taulun aihe ei miellytä, voi itse maalauksen korvata esimerkiksi levyllä, jonka maalaa liitutaulumaalilla ja kirjoittaa siihen vaihtuvan mietelauseen. Rakkaista valokuvista tai muista muistoja herättävistä asioista – festarilipuista, hääkutsuista ja muista sellaisista – voi koota kollaasin näyttäviin taulukehyksiin.

Tavaroiden säilyttäminen on usein ongelma ja siihenkin voi löytää ratkaisun kierrätyksen aina inspiroivasta maailmasta. Vanhan ajan pyyhehylly tai hattuteline toimii tuunattuna minä tahansa hyllynä ja koukkuihin voi ripustaa viherkasveja. Vanhasta arkusta saa oivallisen sohvapöydän, joka kätkee sisäänsä hyvinkin paljon tavaraa ja erilaisiin sängyn alle tai kirjahyllyyn mahtuviin laatikoihin sujahtaa kätevästi vaikka liinavaatteita, jolloin kodin kaappitila jää muuhun käyttöön.

Yleensä tavara osataan hinnoitella kierrätyskeskuksissa ja kirppareilla oikein, mutta hutejakin tulee. Silloin hyötyy ostaja.

– Kyllä meilläkin on yksi mieleenpainunut hinnoitteluhaaveri sattunut. Yhtä työntekijää oli jäänyt kaivelemaan myyntiin tulut valaisin, jonka hinnaksi oli laitettu 25 euroa. Hän intoutui kotonaan tutkimaan asiaa uudelleen, soitti työvuoronsa jälkeen ja kyseli, onko kyseinen lamppu jo mahdollisesti myyty. Siellähän se jo kulki parkkipaikalla ostajan kädessä autoa kohti. Valaisimen todellinen jälleenmyyntiarvo olisi ollut liki 2 000 euroa, muistelee Hakala.

Sen jälkeen on kuulemma hinnoitteluvaiheessa käytetty en-
tistä useammin Googlen käänteistä kuvahakua, jos jokin esine on jäänyt vähänkään mietityttämään.

Älä kanna kotiin ylimääräisiä vieraita

Kodin kutsumattomista vieraista, kuten luteista, saa tämän tästä lukea kauhujuttuja. Kun hankkii huonekaluja kierrätykseen erikoistuneilta kauppapaikoilta, voi olla melko turvallisin mielin siitä, että kotiin tulee vain sohva tai sänky eikä mitään ylimääräistä, omin jaloin liikkuvaa.

– Ainakin meillä kaikki sisään tulevat sohvut ja sängyt tarkastetaan luteiden varalta jo noutopaikassa ja vielä uudelleen varastossa erillään muista, jo paikalla olevista huonekaluista. Meillä käy myös säännöllisesti tuholaiistorjunnan ammattilainen pitämässä henkilökunnalle kertauskursseja siitä, miten mahdolliset tuholaiset voi tunnistaa. Tarkkuus kannattaa ja olemmekin välttyneet siltä, että olisimme joutuneet asian kanssa painimaan, huokaa Hakala helpottuneena.

Itsekin voi tutustua aiheeseen netissä. Kuvia niistä merkeistä, joista saattaa tunnistaa ludeongelman, löytyy helposti. Jos sitten löytää mieleisensä huonekalun vaikka jostain latokirppiksestä, voi sen itse tarkastaa ja päätellä, onko kapine turvalista ostaa.

Kodintekstiilit ja vaatteet useimmat meistä pesevät joka tapauksessa riittävän kuumalla pesuohjelmalla ennen omaan käyttöön ottoa ja niin toki kannattaakin tehdä. Tosin kaikkein todennäköisimmin lutikat matkaavat uuteen kotiin ulkomailta matkalaukun kyydissä, sillä muun Euroopan majoituspaikoissa niitä on valitettavasti enemmän kuin meillä.

Haastateltava on toiminut lähes viisitoista vuotta Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:n toiminnanjohtajana. Yhdistys on kolmannen sektorin toimija, jonka pääasiallisia toimintatapoja ovat pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys pyörittää kahta kierrätyskeskusta Tampereella ja työllistää tällä hetkellä noin 60 henkilöä. ■

EFFATI CARPET

MATTO PALVELUT

● Pesu

● Korjaus

● Arviointi

● Washing

● Reparation

● Valuation

● Tvätt

● Reparation

● Utvärdering

2005-2025

20

VUOTTA

www.effaticarpet.fi

050 431 0880 • Kauppapuistikko 27, Vaasa

ROMUKAUPPAA JA METALLINKIERRÄTYSTÄ

• Metalliriromun osto ja kierrätys

• Teräksen ja raudan myynti

• Autojen kierrätys- ja noutopalvelut (rekisteristä poistot ja romutustodistukset)

• Purkupalvelut

• Siirtolavapalvelut

ROMUKAUPPIAAT

ROMULIIKE TERÄSHAKA OY

0400 275453 • vaasa@terashaka.fi • www.terashaka.fi

Opistokatu 18 (Klemetilä) • 65100 Vaasa

Lännen Louhintatekniikka Oy

VAASA

Puh. 040 538 5253

www.lannenlouhintatekniikka.fi

• KAIKKI INFRA-ALAN TYÖT KOKONAIS- VALTAISESTI TOTEUTETTUNA

• KAIKKI LOUHINTA-ALAN TYÖT

• Kaivinkoneet koot 2t - 55t

• Kalliomurskeet ja maa-ainekset

• Projektinjohto

• Mittaustyöt ja mallinnukset

AAA

Luotettava Kuntapartti

INFRA

RALA

RAUTATYÖT

Teksti: Ulla Sirén

Takkatulta tiiviisti pakattuna

Elävä tuli on tunnelman tuoja kylminä ja pimeinä iltoina. Suomalaiset rakastavat tulisijoja niiden kodikkuuden vuoksi, mutta ne ovat olleet ikiaikoja myös kansan hengissä säilymisen edellytys.

Viime aikojen asumistrendi näkyy myös kodin tulisijojen suunnittelussa. Asunnot ovat pienentyneet ja tilan hyötykäyttöön kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Hukkaneliöitä ei haluta rakentaa – niin ollen ei myöskään järkälemäisiä uuneja, jollaiset olivat muodikkaita vielä pari vuosikymmentä sitten.

Takka-asiantuntija **Ville Seppälä** kertoo, että nykyään halutaan ensisijassa pienikokoisia takkoja, jotka ovat varaavia tai osittain varaavia. Hormit ovat hänen mukaansa pääsääntöisesti takan päälle asennettavia teräshormeja, jotka vievät vähemmän tilaa kuin perinteiset tiili- ja harkkohormit. Takkojen pinnoissa suositetaan sileitä, helposti puhtaana pidettäviä materiaaleja, kuten laatta tai maalattu teräs. Niistä syntyy keveämpi vaikutelma kuin tiili- tai vuolukivi-uunien rosoisista pinnoista, joten ne

sopivat erityisen hyvin pienten tilojen sisustukseen.

Koon pienemisestä huolimatta varaavia takkoja halutaan selvästi enemmän kuin pelkkiä tunnelmatakkoja. Useimmat haluavat saada tulisijastaan tarvittaessa asunnon varalämmönlähteen, vaikka sitä tavallisessa arjessa käytettäisiin vain tunnelman vuoksi.

Takka keskellä lattiaa

Kun asuntojen neliömäärä pienenee, tilan tuntua luodaan isoilla ikkunoilla ja esimerkiksi lasipinnoilla. Varsinainen seinäpinta, uunien ja takkojen perinteinen sijoituspaikka, vähennee silloin samassa suhteessa, mutta nykyaikaiset takat eivät tarvitsekaan seinää selustakseen.

Ville Seppälä kertoo, että ne sijoitetaan usein osittain ikkunan eteen tai

ikkunan läheisyyteen.

– Tällöin tärkeää on, että takka on joka suunnasta viimeistelty ja suunniteltu niin että se voidaan laittaa lähelle lasipintoja, hän sanoo.

Ennen uunien taakse piti muurata paloseinä eli palomuuuri, joka levitti lämpöä laajemmalle kuin itse uunin kohtaan, mutta samalla esti talon muita rakenteita kuumenemasta. Talon rakenne voitiin suunnitella myös niin, että itse uunin yksi kylki oli osa viereisen huoneen seinää, jolloin saman uunin lämmityksellä saatiin lämpöä kahteen erilliseen tilaan.

Paloseinien rakentaminen on Seppälän mukaan vähentynyt, ja uunit sijoitetaan nykyään irrallleen seinästä, jolloin takan takaa tuleva lämpö jää huonetilaan. Takkaa katsellaan joka puolelta, jolloin sen merkitys sisustuselementtinä ja yhteensopivuus huoneen muun kalustuksen ja väri-

tyksen kanssa korostuu.

– Viimeisin trendi näyttää olevan, että takkoihin halutaan värejä, lämpimiä sävyjä tai sitten mustaa, Seppälä sanoo.

Vielä vähän aikaa sitten suosittiin erityisesti valkoisia takkoja, mutta koska nykyaikaisia sileitä pintamateriaaleja voi itse maalata haluamaansa sävyyn, valkoisuudesta on helppo päästä eroon, jos se ei miellytä.

Perinneuuni tyylin mukaan

Rakentamisen uusista trendeistä huolimatta Suomi on edelleen täynnä vanhoja omakotitaloja, joissa lämmitys on suunniteltu vanhan ajan tapaan. Siksi perinteiset palomuurit, kaakeli- ja pönttöuunit, leivinuunit, isot avotakat ja kaikki muu, mitä minäkin aikakautena on keksitty suunnit-

Jos kodissa on yksikin tulisija, se kannattaa säilyttää ainakin varalämmönlähteenä. Pienikin uuni auttaa, jos lämpöä ei tule muualta.

nitella, elävät edelleen täyttä elämää. Niihin tarvitaan uusia osia tai niiden tilalle uusia samanlaisia. Vanhan tyylin mukaisia perinneuuneja kaivataan myös siksi, että vanhojen talojen henki halutaan säilyttää sisustuksessa.

– Perinteisten pönttöuunien suosio on hieman laskenut muutaman vuoden takaisesta, mutta edelleen varsinkin vanhaan asuntoon asennettavien takkojen halutaan olevan vanhan tyyliä ja talon rakennusajakauteen soveltuvia, Ville Seppälä kertoo.

Perinteikäs pönttöuuni, tuttu pyöreä peltikuorinen lämmitin, on saanut myös uusia piirteitä, mikä kertoo yksinkertaisen mutta nostalgiseksi koetun uunin suosiosta. Seppälä kertoo, että varsinkin uudemmissa rakennuksissa moderneihin pönttöuuneihin halutaan mielellään lasiset ja perinteisiä jonkin verran suuremmat luukut, jolloin yhdessä uunissa yhdistyvät kahden eri aikakauden tunnelmat.

Terassi tulisijalla

Tulisijan paikka voi olla myös muualla kuin sisähuoneissa. Lasitetun terassien suosio on kasvattanut myös terassitakkojen suosiota: nii-

den avulla viileään tilaan saa sekä lämpöä että tunnelmaa tarvitsematta ajatella, että kallis sähkö virtaa lasien raoista ulos, ja terassin vuotuinen käyttöaika pitenee.

Ville Seppälä selittää, että varsinaisesti takat vaativat aina sääsuojan päälle, tai takat on sijoitettava katettuun tilaan. Kiviaineiset takat kestävät kyllä myös sateessa, mikäli niissä on säänkestävä pinnoite ilman teräsosia, kuten avotakoissa. Tulisijan päälle suositellaan kuitenkin aina kattoa.

Seppälä mukaan yleisin takka ulkokäytössä on kevyt kiertoilmataikka, joka sijoitetaan lasitetun terassin sisälle. Kevyt takka voidaan asentaa joko suoraan puulattian päälle tai takan alle voidaan asentaa teräslevy suojaksi. Suojaetäisyysmääräykset vaihtelevat takkamalleittain.

– Katto ja lasitus tilan ympärillä parantavat säänkestävyyttä, ja näin myös teräksiset takat kestävät ulkokäytössä, hän sanoo.

Hän muistuttaa kuitenkin, että mikään takka ei ole varsinaisesti suunniteltu pelkästään ulkokäyttöön, ja kostea sää saattaa vaurioittaa pintaa. Takka vaatii hieman enemmän huoltamista ulkokäytössä kuin sisällä. »

KOIVUKLAPIA

LAIHIA

p. 050-554 8068

Myös kuljetus sop. mukaan

LASKE LÄMMITYS-KUSTANNUKSIASI

Myymme, asennamme ja huollamme pellettipolttimia, -kattiloita sekä -takkoja.

LILLA FRÖ PELLETTITAKKA

KIPI ROTARY 10-300 KW PELLETTIPOLTIN

Soita, niin kerromme lisää!

www.wv.fi

Wahlroos Verkstad Maalahti **050 309 2948**
040 722 1083

OSTA NYT
JA MAKSA ERISSÄ
SAAT 6 KK KOROTONTA
MAKSUAIKAA!

Varmista lämpö

Varaava takka tarjoaa miellyttävää lämpöä ja pienentää energiakuluja tehokkaasti.

Puulämmitys on varma vaihtoehto, joka toimii riippumatta myrskyistä, sähkökatkoksista ja muista jakeluhäiriöistä. Varaava takka onkin mainio apuri leikkaamaan lämmityskuluja.

Tule kuulemaan lisää muista talvieduista ja rahoitusratkaisusta!

Tulikivi

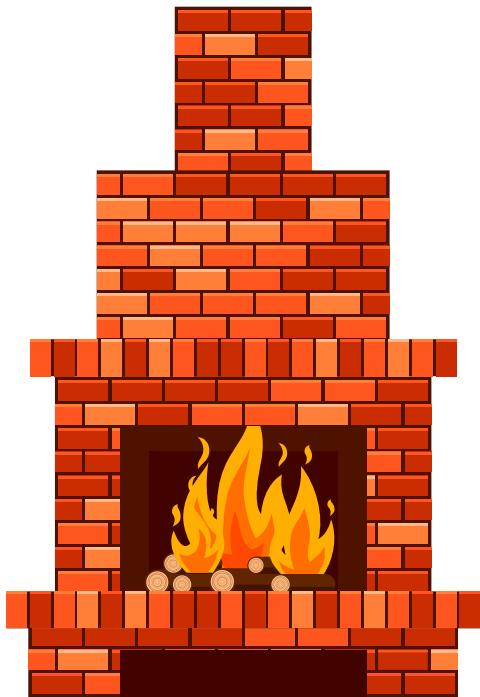
www.tulikivi.com

Tulikivi-studio Vaasa
Opistokatu 11
puh. 050 377 0915

Muistettavaa takoista ja uuneista

- 1. Tulisijan tekeminen rakennukseen on aina luvanvaraista.
- 2. Tulisijaa ei tarvitse tehdä seinän viereen.
- 3. Palomuuria ei välttämättä tarvita, koska uudet uunit asennetaan irralleen seinästä.
- 4. Jokaisella tulisijalla täytyy olla riittävän kantava perustus suhteessa uunin kokoon.
- 5. Ennen kuin alkaa suunnitella uunia omakotitaloon, on tarpeen selvittää kotikunnan uuneja koskevat rakennusmääräykset.
- 6. Terassille tehtävä takka tarvitsee sateelta suojatun tilan.
- 7. Vaikka et haluaisi taloosi tulisijaa, jätä sille varaus johonkin kohtaan. Kriisitilanteessa varalämmönlähde voi pelastaa kotisi ja perheesi.

Freepik

Toimiva tulisija ja kasa polttopuita voivat olla pahimpaan kriisiaikaan suoranainen henkivakuutus.

Takan voi tehdä jälkikäteen

Viime vuosien puhe energiaomavaraisuudesta ja kiristynyt maailmantilanne ovat pakottaneet miettimään vaihtoehtoisia lämmitystapoja. Käytännössä kaikki kodin lämmitysjärjestelmät ovat tavalla tai toisella riippuvaisia sähköstä, paitsi uunit. Toimiva tulisija ja kasa polttopuita voivat olla pahimpaan kriisiaikaan suoranainen henkivakuutus – ja nykyinen takkatrendi näyttää, että kansa on oppinut läksyn.

Ville Seppälä kertoo, että annetun suosituksen mukaisesti lähes kaikkiin uusiin omakotitaloihin tehdään ainakin varaus puulämmitteiselle uunille tai takalle, vaikka sitä ei heti rakennettaisi.

–Viime vuosina rakennusmateriaalien hinnat ovat nousseet rajusti, joten kustannusten kasvun takia takat jäävät välillä asentamatta. Mutta sen voi tehdä myös jälkikäteen, kun takalle on vain varattu paikka, jonne sen pystyy helposti jälkeenpäin asentamaan, hän selittää.

Tärkeintä on huomioida, että takan ja hormin asennus vaatii aina luvan kunnan rakennusvalvonnasta. Seppälä huomauttaa, että toimenpidelupa on melko helppo hakea, ja se vaatii vain muutamia rakennepiirustuksia. Sen lisäksi pitää ottaa huomioon takan sijoituspaikan lattian kantavuus. Mikäli perustus takan alle ei riitä takan painolle, on pohjaa vahvistettava tai valittava kevyempi tulisija.

Hormi sijoitetaan tavallisesti takan päälle, ja hormille on myös oltava riittävä tila kattorakenteissa. Eristetyn teräshormin ympärillä pitää olla lisäksi valmistajan ohjeiden mukaan suojaetäisyys palavaan materiaaliin.

Asunnossa ennestään olleen vanhan takan tilalle voi rakentaa uuden, mikäli vanha on huonokuntoinen tai tehoton tai ei muuten miellytä. Ennen uuden uunin hankkimista pitää ehdottomasti selvittää oman kotikunnan rakennusvalvonnasta, saako uuden uunin liittää suoraan vanhaan hormiin, vai pitääkö myös hormiin tehdä muutoksia. Rakennusmääräykset vaihtelevat kuntakohtaisesti.

– Helpoin tapa on pyytää tulisija-asiantuntija paikalle ennen takan ja hormin asennustöitä. Tulisijojen valmistajat ja jälleenmyyjät tarjoavat kokonaispaketteja, jotka sisältävät kaikki tarvittavat materiaalit ja asennukset. Lisäksi asiakkaita autetaan lupahakemuksissa, Ville Seppälä muistuttaa.

Asiantuntija: tuotekehityspäällikkö Ville Seppälä Linnatuli Oy:stä. ■

Kvarkens Fisk och Delikatessaffär

HAE KAIKKI JOULUN HERKUT MEILTÄ!

Savustettua ja graavattua tuoretta kalaa ja paljon muita herkkuja.

puh. 050 366 9100
kvarkensfisk.shop@gmail.com
www.kvarkensfisk.fi

www.sundin.fi

HYVÄLAATUISTA KONEELLISESTI KUIVATTUA POLTTO-PUUTA EDULLISESTI YMPÄRI VUODEN

Soita 050 373 9064 / Thomas Sund

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Omakotitalo sijoituskohteena

Suurin osa suomalaisista asuu omistusasunnoissa, vaikka viime vuosina vuokra-asuminen on ollut kasvussa erityisesti nuorten ikäluokkien keskuudessa. Asunnon ostaminen onkin suurimmalle osalle ihmisistä suurin henkilökohtainen sijoituskohte. Siksi on tärkeää, että tämän merkittävän sijoituksen arvoa voidaan ylläpitää tai mielellään jopa kasvattaa.

Asuntokauppa ei kuitenkaan ole mikään takuuvarma sijoituskohte. Ajan saatossa asuntojen arvo on saattanut laskea merkittävästi tietyillä aluilla ja kasvaa taas eksponentiaalisesti toisaalla. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää vaikkapa omaa Hämeenlinnan omakotitaloani, jonka asuntolainaa maksoin aikoinaan neniäni myöten pois. Nykyisellään sen arvo on kuitenkin romahtanut, eikä asunnon arvolla saisi edes yksiötä Helsingistä.

Asunnosta huolehtiminen, remointi ja ehottaminen ovat keinoja, joilla sijoituskohteen arvoa voidaan ylläpitää tai nostaa. Omakotitalokiinteistön omistajan on helpompi vaikuttaa oman kiinteistönsä remointimiseen ja sitä kautta arvonnousuun, sillä asunto-osakeyhtiön asunto-osakkeen remontit vaativat monesti taloyhtiön luvan. Näin ollen omakotitaloasujan on helpompi vaikuttaa esimerkiksi energiatehokkuusremontteihin, kuten aurinkopaneelien asennukseen, kuin taloyhtiön asunnonomistajat.

Sijoittamisessa tulisi pyrkiä myös minimoimaan sijoitukseen liittyvät ylläpitokustannukset, kuten rahastoihin liittyvät hallintokulut. Asun-

noissa tämän voidaan ajatella olevan yhtiövastike tai luovasti ajateltuna esimerkiksi lämmitys- ja sähkökulut. Energiatehokas asunto on siis ylläpitokustannuksiltaan suopeampi kuin energiaa runsaasti kuluttava asunto. Tähän voidaan vaikuttaa esimerkiksi erilaisilla eristeratkaisuilla, ilmalämpöpumpun asennuksella tai aurinkopaneelien asennuksella, jolloin sähköä voidaan tuottaa omavaraisesti asumisen tarpeisiin.

Remontoiminen ei kuitenkaan ole niin yksiselitteistä, etenkin näivettyvillä alueilla, joissa asuntojen hinnat ovat ehtineet jo laskea merkittävästi. Monesti kattavat peruskorjaukset maksavat enemmän kuin asunnon sen hetkinen arvo on, eikä remonttiin näin ollen ole aina saatavilla tarvittavan kokoisia lainoja ilman vakuutta.

Remontoimattoman asunnon voi myös yrittää myydä. Tällöin asunnon arvo on kuitenkin niin matala, ettei sijoittamiaan rahoja saa mitenkään takaisin – ainakaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Remontoimattomassa asunnossa voi myös pyrkiä elämään mahdollisimman pitkään, mutta monesti omakotitalot vaativat edes jonkinlaisia remointia hyvän ikääntymisen mahdollistamiseksi. Monella vanhemmalla on myös toive jättää jälkeensä perintöä, jolloin omakotitalon arvoa halutaan ylläpitää myös jälkeläisten vuoksi.

Vihreää siirtymää, hyvää ikääntymistä ja sijoituskohteiden arvon ylläpitämistä varten tarvitsemekin nyt selkeää ohjausta ja kannustinta valtiotasolla, sillä on myös kansantalouden edun mukaista ylläpitää kansalaisten sijoitusten arvoa.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kuvat: Helena Ahti-Hallbergin Instagram-tili

Kiireetöntä elämää ja päivänpaistetta

Helena Ahti-Hallberg toteutti vuonna 2024 unelman, jonka monet suomalaiset jakavat: osti puolisonsa kanssa tunnelmallisen, historiaa havisevan loma-asunnon Espanjan lämmöstä. 200-vuotias kaunis talovanhus tarjoaa heille nyt kiireetöntä elämänrytmiä.

Suomessa eletään kenties harmaata ja sateista syksyä, mutta toisin on Espanjassa. Lämmin ilmasto ja auringonpaiste houkuttivatkin kilpatanssijana ja tanssinopettajana tunnetun **Helena Ahti-Hallbergin** hankkimaan puolisonsa kanssa loma-asunnon Valencian maakunnassa sijaitsevista Ontinyentista. Noin 36 000 asukkaan kaupunki sijaitsee sisämaassa kahden suuremman ja tunnetumman kaupungin, Valencian ja Alicanten välissä. Kumpaankin on runsaan 80 kilometrin matka.

Vuoristoisen seudun kauniit maisemat ovat ehdtineet jo tehdä Ahti-Hallbergiin vaikutuksen. Hän mainitsee Ontinyentin kaupungin itsessään sijaitsevan jo noin 380 metrin korkeudella.

– Tällä on paljon ulkoilumaastoja ja ihmiset pyöräilevät ja harrastavat patikointia vuorilla.

Ahti-Hallbergin ja hänen puolisonsa Suomen koti sijaitsee Sipoossa, jonka hän kuvailee olevan ”aika maaseutua”. Ontinyentin loma-asunto on puolestaan aivan tunnelmallisen vanhankaupungin ytimessä, joten kaikkialle pääsee kävellen – asia, joka on myös ihastuttanut häntä kovasti.

– Ei tarvitse välttämättä autolla lähteä mihinkään. Ja vanhassakaupungissa joka ikinen vastaantulija tervehtii.

Historiallinen talo hurmasi hetkessä

Ontinyentissa on aikoinaan ollut asutusta jo 1500-luvulla. Helena Ahti-Hallbergin loma-asunnon uloimmat muuritkin ovat 1500-luvulta peräisin, mutta talo itsessään valmistunut vuonna 1880.

– Jotenkin on sellanen olo, että ne vanhat seinät kuiskivat. Jollain tavalla se aika ja talon ikä sekä näkyy että tuntuu.

Kolmikerroksinen, asuinpinta-alaltaan yli 400-neliöinen rakennus on huomattavasti suurempi, kuin mitä hän oli puolisonsa kanssa alun perin etsinyt. He löysivätkin talon hieman puolivahingossa, mutta ihastuivat siihen välittömästi.

– Kävimme katsomassa parikymmentä taloa, ja kaikki niistä olivat hyvin samanlaisia arkkitehtuuriselta rakenteeltaan.

Ontinyentin vanhankaupungin talo poikkesi kuitenkin muista ja hurmasi hetkessä. Talon keskellä on koko sen kolme kerrosta kattava avoin, korkea halli, jota asuinhuoneet ympäröivät. Korkeuden lisäksi hallin kattoikkuna tuo tilaan miellyttävää luonnonvaloa.

Ahti-Hallberg myöntääkin heidän edenneen talokaupassa enemmän tunteella kuin järjellä. Se osoittautui kuitenkin hyväksi ratkaisuksi. Vaikka tilaa on tarvittua enemmän, Espanjassa esimerkiksi suuren talon lämmittäminen ei ole niin suuri kuluerä kuin mitä se Suomessa olisi.

Edessä mittava remontti – mutta ilman hoppua

Ennen kuin Helena Ahti-Hallberg puolisoineen osti Ontinyentin talon itselleen, rakennus oli ollut yli 10 vuotta tyhjillään, sillä sen omistanut perikunta ei ollut keksinyt talolle käyttöä.

– Sitä ei ollut asuttu ja kunnostettu sinä aikana.

Hän toteaa talossa menevänkin ennen pitkää uusiksi niin keittiö, kylpyhuoneet kuin pinnatkin.

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

– Kyllä siellä mittava remontti on edessä. Talo on kuitenkin asuttavassa kunnossa sellaisena kuin se on nyt. Se oli meille hirveän tärkeää. Voimme tehdä remonttia huone kerrallaan ja asua siinä samalla.

He päätyivät etsimään loma-asuntoa juuri Espanjasta miellyttävän ilmaston vuoksi. Ajoituksen vaikutti puolestaan se, että pariskunta halusi talon olevan kaikin puolin valmis aikanaan heidän jäädessään eläkkeelle.

– Siinä vaiheessa ei jaksakaan enää lähteä tekemään noin mittavaa remonttia. Meillä on nyt aikaa kunnostaa taloa ja käymme aktiivisesti töissä.

Espanjan tunteva lakimies apuna kaupoissa

Kiinteistön ostaminen ulkomailta vaati kuitenkin jonkin verran paikallisiin käytäntöihin perehtymistä.

– Tärkeintä oli se NIE-numero, eli ikään kuin veronumero. Sen hankkiminen on numero yksi, mitä pitää olla. Ja sitten meillä oli apuna suomalainen

lakimies, jolla on lakitoimisto siellä Espanjassa, kertoo Ahti-Hallberg.

– Oli todella tärkeää, että pystyimme asioimaan hänen kanssaan luottavaisin mielin. Hän hoiti kauppakirjat ja auttoi muun muassa vesiliittymien siirtämisessä. Ja saimme asioida suomeksi.

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

– Kyseessä on vanhakaupunki, joten siellä ollaan aika tarkkoja siitä, mitä muutoksia talon ulkopuolelle saa tulla. Ja sähköjä odottelemme vieläkin. Ne ovat olleet yli puoli vuotta tuloillaan.

Taloon on kyllä vedetty sähkökaapeloinnit, mutta sähkömittaria ei ole vielä asennettu. Ahti-Hallberg toteaa heidän kuitenkin pärjänneen tähän saakka hyvin aurinkopaneelien avulla. Akusto ja paneelit olivat yksi heidän ensimmäisiä hankintojaan taloon, ja niiden avulla he ovat voineet käyttää esimerkiksi jääkaappia.

– Tänä kesänä emme olisi tarvineet sähköä mihinkään, mutta talvea varten olisi hyvä saada ilmalämpöpumppu, että talo saadaan lämmitettyä.

Tanssi tuo hyvinvointia kaikkiin elämänvaiheisiin

Espanjan loma-asunnollaan Helena Ahti-Hallberg nauttii aikatauluttomuudesta ja verkkaisesta elämänrytmistä. Hän kertoo nukkuvansa merkittävän paljon paremmin tietäessään päivien kulkevan omalla painollaan.

– Menen nukkumaan, kun aurinko laskee ja herään, kun aurinko nousee. On tosi levollinen olo, kun ei ole mitään kauhean tiukkaa ohjelmaa.

Kuka tahansa voi kuitenkin lisätä elämäänsä hyvinvointia hyvinkin yksinkertaisilla keinoilla – yhtenä näistä musiikki ja yhdessä tekeminen.

Ahti-Hallberg on yksi menestyneimpiä suomalaisia kilpatanssijoita, mutta tehnyt lisäksi pitkän uran muun muassa tanssinopettajana. Hän tietääkin siis omakohdistaisesti, miten paljon tanssiminen voi edistää kenen tahansa hyvinvointia.

– Sehän antaa terveyttä. Laji on niin monipuolinen ja kokonaisvaltainen, siinä ei rasiteta vain yhtä lihasryhmää.

Tanssiharrastuksen aluksi opetellaan yksinkertaisesti seisomaan ranka suorana – mikä olisi erityisen tärkeää oppia etenkin heidän, jotka tekevät paljon näyttöpäätetyöskentelyä. Sykkeen nostamisen ja liikunnan lisäksi myös aivot saavat virikkeitä, kun liikeratoja yritetään hioa aina vain paremmiksi. Fyysisen hyvinvoinnin lisäksi tanssiminen tarjoaa kuitenkin myös henkistä hyvinvointia.

– Tanssi on siitä ihana harrastusmuoto, että sitä tehdään yhdessä jonkun toisen kanssa tai ryhmänä, Ahti-Hallberg toteaa.

– Samanhenkisten ihmisten löytyminen on aivan mahtavaa. Sellainen vuorovaikutteisuus ja yhdessä tekeminen tulevat vahvasti esille.

Aiemman kokemuksen ja taidon puute voivat aiheuttaa korkean kynnyksen aloittaa tanssiharrastus. Jokainen oppii tanssimaan, kannustaa Ahti-Hallberg – joillain se vain kestää kauemmin. Alkeiskursseja on tarjolla jo 3–4-vuotiaille, ja hänenkin oppilaistaan vanhimmat ovat 80-vuotiaita. Tanssin pariin voivat hakeutua siis kirjaimellisesti kaikenikäiset.

Vihreä sisäpiha mukaan oleskeluun

Vanhankaupungin syleilyssä sijaitsevassa loma-asunnossa ei ole paljolti pihaa, mutta talon pienen sisäpihan Helena Ahti-Hallberg on ottanut jo tehokkaasti käyttöön.

– Vein täältä sinne yhden sitruunapuun ja hankin paikan päältä Bougainvillean eli ihmeköynnöksen. Toivon, että ne lähtisivät kasvamaan.

Hän kertoo varustaneensa sisäpihan kastelujärjestelmällä, joten kasvit toivon mukaan ovat vielä elinvoimaisia seuraavallakin visiitillä. Haaveissa on hyödyntää vihreää sisäpihaa myös muuten:

– Haluaisin kauheasti, että saisin purkaa yhden seinän ruokasalin ja sisäpihan välistä ja laittaa siihen liukuovet, että sisä- ja ulkotila yhdistyisi.

Ahti-Hallbergin visioissa on toteuttaa saumaton kulku talon keittiön, ruokatilan ja sisäpihan välillä. Sitä varten tarvitaan kuitenkin vielä arkkitehdin perusteelliset laskelmat, jotta saadaan aikaiseksi tarvittavat tukirakenteet.

Mutta koska ollaan Espanjassa, kiirettä asian suhteen ei ole – kaikki hoituu kyllä aikanaan! ■

Heinonphotography, Janne Heinonen

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Hyvin mietitty valaistus tuo toiminnallisuutta ja tunnelmaa

Toimiva valaistus helpottaa kodin siivousta ja kaikkea muuta toimintaa, mutta myös tuo tunnelmaa ja viihtyisyyttä. Kodin valaistuksessa tarvitaankin niin yleisvaloa, tunnelmavaloa kuin pientiloja luovia jalka- ja pöytävalaisimiakin. Valolla voidaan myös korostaa kodin visuaalisia yksityiskohtia.

Loppuvuoden hämärtyvissä illoissa sen viimeistään huomaa: valo vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin enemmän kuin voisi äkkiseltään edes arvata.

Suomalaiskotien valaistuksessa on kuitenkin tyypillisesti puutteita, varsinkin vanhemmissa rakennuksissa. Valaistus- ja sisustussuunnittelija, **SI Erja Taipale** toteaa suurimman ongelman olevan se, että valoa on yksinkertaisesti liian vähän.

– Valopisteitä on liian vähän suhteessa siihen, mitä tarvitsisi olla. Keittiössä saattaa olla pahimmassa tapauksessa yksi hehkulamppu, tai loisteputki toiseksi pahimmassa, ja yksi kattovalo.

Kyseessä on kuitenkin ruuanvalmistus- ja ruokailutila, joten tuollainen valomäärä on riittämätön. Valon määrän pitää olla tehtävän työn tarkkuuden mukainen, ettei kokkaa ja joudu hermostumaan siihen, ettei näe mitä on tekemässä.

Toinen Taipaleen mukaan tyypil-

linen virhe kodin valaistuksessa on hankkia yksittäinen, tarpeisiin nähden liian tehokas valonlähde.

– Sekin on ongelmallista. Jos on valotykki, joka on olohuoneessa hyvä siivoamiseen, se ei ole kuitenkaan hyvä siihen TV:n katseluun.

Yhdellä valonlähteellä ei voida yleensä täyttää kaikkia tilan valaistustarpeita, vaikka se olisi himmennettäväkin. Taipale suosittelee silti hankkimaan himmennettäviä valaisimia aina kun se on vain mahdollista, ja likipitään joka tilaan.

– Ihmisten pitäisi myös uskaltaa jättää varjoja, koska varjot tekevät valosta mielenkiintoisen. Jos tilassa mihinkään ei tule varjoa, tila on kuten sairaala. Ja kaikki tietävät, miltä saaralavalistus tuntuu.

Valoremontti alkuun tarpeiden kartoituksella

Taipale neuvoa aloittamaan oma-

kotitalon valaistuksen uudistamisen kartoittamalla ensin kodin sähköpisteet ja mihin valaistusta olisi ylipäättään mahdollista lisätä. Sen jälkeen olisi hyvä miettiä, mitä kodin kussakin tilassa tehdään ja kuinka paljon niihin sen johdosta tarvitaan valoa.

– Jos tila on käytävä tai aula, jossa vain kävellään, sinne riittää vähemmän valoa kuin esimerkiksi eteiseen, jossa pitäisi tietää, onko musta vai sininen sormikas kädessä kun lähdet tästä ulos.

Hän muistuttaa, että vaikka jotkin kevyemmät, alle 48 voltin järjestelmät on mahdollista asentaa omin päin, yleensä tehtävään tarvitaan pätevä sähköasentaja. Jos valaistukseen halutaan lisäksi jonkinlaista älykästä ohjausta, sitä varten tarvitaan yleensä myös jonkinlainen sisäverkko tai wifi-yhteys.

– Remontti- ja saneerauskohteissa on aina todella tapauskohtaista, miten paljon valaistusta pystytään pa-

rantamaan tai muokkaamaan. Yleensä aina pystytään parantamaan, mutta mihin tasoon asti?

Omakotiasuja on saattanut myös vieraila uudenkarheassa älytalossa, jossa on pitkälle viety valaistusjärjestelmä ja jonka verhojakin voidaan ohjata sähköisesti, ja kaipaa kotiinsa vastaavaa.

Tuollaiset ratkaisut eivät kuitenkaan Taipaleen mukaan ole yleensä realistisia vanhoissa omakotitaloissa, sillä ne edellyttäisivät mittavaa uudelleenkaapelointia.

– Jos halutaan väyläohjausta valaistukselle, pitäisi saada joka ikinen valaisimelle menevä sähköjohto vaihdettua ja samalla sähkökeskukseen tulee mittavia muutoksia, hän muistuttaa.

Tarpeet valon osalta vaihtelevat huoneittain

Kodin valaistusta kannattaa miettiä

ensisijaisesti tilan toimintojen pohjalta; mitä tarkempaa työtä tilassa tehdään, sitä enemmän siihen kaivataan valoa. Kun omakotiasuja remontoi esimerkiksi kotinsa keittiötä, tavallisesti myös sen valaistukseen kaivataan Taipaleen mukaan parannusta.

– Yleensä välitilassa lieden yläpuolella on vain yksi hehkulampupukantainen valaisin. Se vain on riittämätön määrä valoa.

Led-valonauha yläkaappien pohjassa on teknisesti suhteellisen helppo toteuttaa ja hyvä tapa valaista työtasot. Ne voidaan varustaa myös valotehon ja valon värilämpötilan säädettävyydellä.

Makuuhuoneisiin valoa tarvitaan puolestaan huomattavasti vähemmän. Koska ne ovat pääasiassa nukkumista varten, jo epäsuora valaistus on usein riittävä.

– Yleisesti valoa pitäisi olla sen verran paljon, että näkee siivota ja vaihtaa lakanat ja sen sellaista, Taipale lisää.

Epäsuoraa valoa on hänen mukaansa suhteellisen helppo lisätä vanhassakin talossa esimerkiksi verholistan taakse. Valontarve on kuitenkin jo aivan toinen, jos makuuhuoneeseen on sijoitettu muita toimintoja, kuten työpöytä tai vaatekaappi.

Kylpyhuoneen ja eteisen valaistus kuntoon

Kylpyhuoneisiin pätevät samat yleisohjeet riittävän yleisvalon ja himmennettävyyden osalta. Koska kylpyhuonetta käytetään myös iltaisin, tuolloin ei ole mielekäästä herättää itseään kirkkaalla valolla, Taipale muistuttaa. Usein tilaa käytetään kuitenkin myös laittautumiseen, mikä edellyttää valaistukselta jo enemmän.

– Oikeasti paras valo meikkaamiseen tulee meikkaajan sivuilta ja edestäpäin, mutta tilan pitää olla valaistu myös takaa. Muuten kirkas peilivalo häikäisee.

Hyvä kompromissi olisi hänen mukaansa se, että valoa tulisi edestä ylhäältä ja että tila olisi valaistu myös meikkaajan takana. Kohdevalo ei saisi olla aivan kasvojen kohdalla, sillä muuten se luo suuret varjot kulmakarvojen ja leuan alle.

Myös eteisen valaistuksessa on omat erityistarpeensa. Taipale korostaa, että eteisessä valaistuksen määrän pitäisi mukautua ulkona olevaa jäätä on vaikea huomata, jos eteisen valaistus on suhteessa liian kirkas ulkoilmaan verrattuna.

– Jos on ihan sysipimeää kun menee ulos, saattaa käydä niin, että liukastuu jo kynnyksellä.

Valaisimen ja valonlähteen valinta vaikuttaa

Huoneen valaistukseen voidaan vaikuttaa suuresti pelkästään jo va-

laisimen ja valonlähteen valinnalla. Mikäli esimerkiksi keittiössä on vain ruokapöydän kohdalla yksi kattovalaisin, joka rajaa valoa vahvasti alaspäin, muu keittiö jää varjoon.

– Jos huoneessa on vain yksi valonlähde, on fakta, että siinä tarvitaan yleisvaloa, Taipale toteaa.

Valonlähteen tai valaisimen ensisijaisen valintaperusteen pitäisikin hänen mukaansa olla se, millaista valoa se tuottaa – eikä vain sen ulkonäkö. Tavallisesti asia menee kuitenkin juuri toisinpäin, hän harmittelee.

– Ihmiset eivät yleensä ymmärrä, jos valaisin tuottaa vaikka voimakkaasti varjoja.

Esimerkkinä Taipale mainitsee korityyppiset valaisimet: ne luovat tilaan ruudullista varjoa muilta osin paitsi varjostimen ala-aukon kohdalta, jolloin tilasta voi tulla levoton. Hän painottaa, että myöskään valonlähde ei tulisi valita sattumanvaraisesti vain sen perusteella, että sen kanta sattuu olemaan sopiva. Olennaista olisi huomioida valon laatu ja onko se himmennettävä, mikäli himmennystä tarvitaan.

– Ja valon määreiden ymmärtäminen auttaa, kun ollaan siellä kaupan hyllyn äärellä. Jos kaikkiin valaisimiin valitsisi edes saman valonvärin (K), se olisi jo hyvä lähtökohta.

Lähtökohtaisesti hyvä värilämpötila kodin valaistukseen on 3 000 Kelviniä. Myös hyvä värintoistokyky (CRI) ja varsinkin kohdevalojen osalta valon avautumiskulma ovat Taipaleen mukaan tärkeitä valintaperusteita.

– Siinä on aika iso ero, miten se valaisee tilan.

Uusilla ratkaisuilla toimivampaa kodin valaistusta

Erilaiset älykkäät valaistuksenohjaukset eri mittaluokissa ovat nousevaa kehitystä kotien valaistuksessa. Usein niitä voidaan ohjata jonkinlaisella älylaitteella, tavallisimmin älypuhelimella, mutta perinteisiä seinäkatkaisijoita ei Taipaleen mukaan voida silti jättää pois.

Monet älytalot saadaan reagoimaan jo siihen, kun asukas lähestyy kotiaan ja esimerkiksi tämän puhelimen liittyy kotiverkkoon, jolloin halutut valot syttyvät automaattisesti. Se, mitkä valot syttyvät, voidaan määritellä myös vuorokaudenajan tai vuodenajan mukaisesti.

– Onko se sitten lopulta näppärää, on eri asia, Taipale huomauttaa.

Tuollainen ratkaisu vaatii hänen mukaansa paljon resursseja suhteessa hyötyihin. Erilaiset tilannevalaistukset voivat kuitenkin olla hyödyllisiä arjessa ja lisätä kodin viihtyisyyttä, kun kaikki valaisimet voidaan kytkeä päälle tai pois päältä yhdellä painikkeella – tai valita esimerkiksi mukava tunnelmavalistus. ■

Teräsputken paalutus- ja pohjatyöt
Stålrörspålning- och grundarbeten

Hoijar & Paro
TRANS AB
☎ 0500-864250
info@hoijar.fi

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Tykkää
meistä Facebookissa!
facebook.com/omakotilehti

Ovi- ja ikkunahuolto
KOIVISTO Oy

Laatua vuodesta 1989

Uudisrakentaminen
Korjaus- ja muutostyöt
Maalaustyöt

luotettava kumppani

Kysy tarjous!

040 507 5864
info@ovijaikkunahuoltokoivisto.fi
www.ovijaikkunahuoltokoivisto.fi

Ovi- ja ikkunahuolto
KOIVISTO Oy

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Joulunviettoa eri puolilla Suomea

Joulua viettää kukin tavallaan – tai on viettämättä. Joulumarkkinat, -koristeet ja -laulut ovat kuitenkin yhteistä perinnettä, joka tuo iloa ja tunnelmaa loppuvuoden pimeyteen.

Milloin on vielä liian aikaista miettiä joulua?

Parhaimmillaan – tai pahimmillaan – joulukoristeet ja -makeiset ilmestyvät kauppojen hyllyille jo varhain syksyllä. Joillekin ne ovat inhotus, toisille taas kauan odotettu lähtölaukaus loppuvuoden tunnelmointiin.

Joulun lähestyminen tuo mukanaan kuitenkin myös rutkasti tunnelmaa, joka vain kasvaa viikko viikolta iltojen pimetessä. Kausivalot, koristeet, musiikki ja erilaiset tapahtumat keventävät tunnelmaa ja tuovat piristystä arkeen, olipa joulusta itsestään sitten mitä mieltä tahansa.

Monella paikkakunnalla on omia paikallisia jouluperinteitään, joita on vaalittu vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Etenkin ruotsinkielisillä seuduilla Lucian kruunaus ja kulkue on ollut tärkeä perinne jo 1950-luvulta lähtien.

Lisäksi monet kaupungit ja paikkakunnat eri puolilla Suomea järjestävät joulutoreja ja tapahtumia, jotka ovat tärkeä osa joulunodotusta niin paikallisille kuin matkalaisillekin. Esimerkiksi Savonlinnassa oopperajuhlistaan tunnettu Olavinlinna muuttuu yhden viikonlopun ajaksi ainutlaatuiseksi miljööksi joulumyyjäisille. Kauniisti valaistu keskiaikainen linna on tuolloin täynnä juhlakauden tunnelmaa. Joulumarkkinoiden lisäksi monenlaiset Kauneimmat joululaulut -tilaisuudet ovat koko

maan yhteistä jouluperinnettä ja voivat olla tyyliltään kaikkea perinteisestä aina metallimusiikkiin.

Helsinki – Stockmannin jouluikkuna ja Tuomaan markkinat

Aleksanterinkadun Joulukadun avajaiset ovat iso tapahtuma, jonka yhteydessä sytytetään kaupungin näyttävä jouluvalaistus. Stockmannin mielikuvituksellinen ja satumainen jouluikkuna Aleksanterinkadulla on ollut osa kaupungin jouluperinteitä jo vuodesta 1949.

Tärkeä osa joulua on myös Helsingin vanhin ulkoilmajoulutori, Tuomaan Markkinat, joka on asettunut mukavasti nykyiselle sijainnilleen Senaatintorille. Sen lisäksi kaupungissa ja sen lähi-seuduilla on tuki lukuisia muitakin joulumyyjäisiä. Joulukonserteista mainittakoon Cantores Minores -poikakuoron järjestämä Perinteinen Joulukonsertti Helsingin tuomiokirkossa.

Kristiinankaupunki – Joulukoteja Merikaupungin tapaan

Kristiinankaupunki on yksi Suomen parhaiten säilyneistä puutalokaupungeista. Kaupungin joulumarkkinat on järjestetty 1800-luvun hengessä jo

vuosikymmeniä. Joulukauden avajaisia Kristiinankaupungin torilla vietetään tänä vuonna lauantaina 22.11. Kaupungin ytimessä sijaitseva Kirkkoku-tu koristellaan niin ikään kimaltelevaksi jouluka-duksi, jossa voi virittyä joulun tunnelmaan glögin-tuoksen ja joululaulujen avulla.

Puutalokaupungin joulutunnelmasta voi nauttia Merikaupungin joulukodit -tapahtumassa 13.12. Maksuton tapahtuma tarjoaa kiinnostuneille kurkistuksen Kristiinankaupungin historiallisen keskusta-alueen koteihin ja siihen, miten vanhan rannikkokaupungin puutalokortteleissa vietetään joulua.

Loviisa – Puutalokaupungin jouluidylliä

Loviisan keskustan idylliset vanhat puutalot avaa-vat joulun aikaan ovensa matkailijoille. Joulukuun toisena ja kolmantena viikonloppuna kaupungin vanhat puutalot koristellaan Wanhan Ajan joulukodeiksi ja asukkaat toivottavat vieraat tervetulleiksi koteihinsa.

Vuonna 2005 alkaneesta perinteestä on tullut vuosien saatossa kansainvälisestäikin tunnettu. Joulutunnelman luomisen lisäksi tapahtuma pyrkii säilyttämään Loviisan vanhaa kaupunkimiljöö-

tä ja edistämään yhteisöllisyyttä.

Oulu – Vanhanajan joulua ja tiernapoikaperinnettä

Joulun tunnelmaan voi kirjaimellisesti astua Oulun idyllisessä Pikisaassa, jossa sijaitsevan Merimiehen kotimuseon jouluikkunat tarjoavat vilauksen vanhanajan joulusta. Museon ikkunoihin on luotu kauniita asetelmia, jotka esittelevät perinteistä joulunviettoa.

Kauppakeskus Valkean edustalla Kauppurienaukiolla järjestetään puolestaan joulumarkkinat. Joulustosten lisäksi kyseisellä Tiernatorilla voi tavata joulupukin ja porot ja nähdä perinteisen Tiernapoikien esityksen. Oulussa tiernapoikaperinne on jatkunut yli 100 vuotta, ja kaupungissa järjestetään edelleen vuosittaisia tiernapoikakilpailuja.

Porvoo – Joulunajan vanhakaupunki hurmaa

Porvoon ainutlaatuinen joulutunnelma on parhaimmillaan vanhankaupungin alueella. Raatihuoneentorin historiallinen miljöö luo kaupungin kuuluisille joulumarkkinoille erityisen tunnelman. Joulusesonki näkyy kuitenkin ympäri kaupunkia; vanhan Porvoon liikkeit koristelevat näyteikkunansa juhlan mukaisesti, ja myös monet kodit saavat itselleen jouluisen ilmeen. Kaiken kruunaa kaupungin keskiaikainen tuomiokirkko.

Porvoon oma Lucia kruunataan 13.12. Vanhan raatihuoneen portailla ja samassa paikassa julistetaan jouluaattona joulurauha. Myös historiallisten Holmin talon ja J. L. Runebergin kodin joulunäyttelyt tarjoavat kurkistuksen paikallisen joulunvieton pitkiin perinteisiin.

Rovaniemi – Joulupukin kotikaupunki

Rovaniemi on ollut Joulupukin virallinen kotikaupunki jo vuosia. Joulupukin Pajakylä Rovaniemellä on yksi Suomen tunnetuimpia joulukohteita. Napapiirillä sijaitseva Pajakylä on houkutellut sekä matkailijoita että paikallisia jo 1980-luvulta lähtien tutustumaan joulupukin työpajaan ja tapaamaan joulupukkia.

Rovaniemellä joulutunnelmasta pääs-

tään nauttimaan muutenkin verrattain hyvissä ajoin: Lähtölaskenta joulun -tapahtumaa vietetään Joulupukin Pajakylässä jo lokakuun lopulla. Toinen odotettu joulutapahtuma on perinteikäs Joulupukin Matkaanlähtö, joka järjestetään vuosittain aatonaattona.

Tampere – Jouluparaati käynnistää joulunodotuksen

Tampereella joulunvietto aloitetaan marraskuun lopussa jouluparaatilla, joka huipentuu Keskustorin joulukuusen valojen sytyttämiseen. Samalla käynnistyy jo perinteeksi muodostunut Kaunein Jouluikkuna -kilpailu, jossa kaupungin yritykset koristavat näyteikkunansa joulutunnelman mukaisiksi.

Marraskuun lopulla vietetään myös Tampereen Keskustorin Joulutorin virallisia avajaisia. Vaihteittain avautuvat myyntikojut ja jouluisat glögiravintolat ovat auki aina 22.12. saakka. Torin esiintymislavalla nähdään myös jouluisia musiikkiesityksiä.

Tampereella järjestetään joulun alla lisäksi monenmoisia joulukonsertteja ja pienempiä joulumarkkinoita, joista mainittakoon etenkin Finlaysonin historiallisella alueella sijaitsevan Tallipihan joulutori. Perinteisten käsitöiden lisäksi tapahtumassa on hevoskyytejä, musiikkia – ja tietenkin joulupukki!

Turku – Joulurauhan julistus ja joulumarkkinat

Viimeisenä vaan ei suinkaan vähäisimpänä mainittakoon vielä joulunvietto Turussa – tunnetaanhan Turku Suomen Joulukaupunkina. Kaupungin tunnetuin joulutraditio on joulurauhan julistus, joka on luettu lähes katkeamattomana perinteenä 700 vuoden ajan aina 1300-luvulta asti. Vanhan Suurtorin Brinkkalan talon parvekkeelta joulurauha on julistettu vuodesta 1886 lähtien.

Joulurauhan julistuksen lisäksi Vanhalla Suurtorilla järjestetään marras-joulukuussa perinteiset joulumarkkinat sekä paljon muuta jouluhenkistä koettavaa koko perheelle. Myös Turun linnassa on tarjolla monenlaista jouluaiheista tehtävää himmeli- ja piparkakkukursseista aina piparkakkumuotin kaiverruskurssiin.

Joulunviettoa kartano- tai kylpylämiljöössä

Joulu on monille juhla, jota halutaan viettää oman kodin rauhassa tai korkeintaan läheisten luona vierailemalla – ja mieluiten tismalleen samalla tavalla kuten aina ennenkin!

Kotijoululle on kuitenkin nykyisin tarjolla houkutteleva vaihtoehto, sillä useat matkakohteet ovat alkaneet tarjota omia tunnelmointipakettejaan joulunaikaan. Esimerkiksi joissain kylpylähotelleissa voi nauttia saunomisesta ja jouluaterioista, joiden eteen ei tarvitse huhkia itse.

Tai miten olisi romanttinen kartanojoulu? Ympäri Suomen löytyy tunnelmallisia kartanohotelleja, joiden kauniit, vanhat rakennukset luovat upeat puitteet idylliseen joulunviettoon.

Majoituksen lisäksi monet kartano- tai kylpylähotellit tarjoavat jouluisia buffetaterioita ja perinteisiä jouluruokia, hemmotteluhoitoja sekä juhlaan sopivaa ohjelmaa ja viihdettä.

Joulunajan paketit ovat kuitenkin usein suosittuja, joten ne kannattaa varata hyvissä ajoin! ■

Jalkahoitola
Janna

Meillä
käy

Terveyttä edistävää jalkahoitoa

• Diabeetikon jalkahoito • Kotikäynnit • Lahjakortit

Avoinna sopimuksen mukaan.
Ajanvaraus: puh 040 845 3301.

Kauppapuistikko 30, Vaasa.
(R-Kioskin vieressä)
www.hoitolajanna.com

✓ Kotipalvelu
✓ Kotihoito
✓ Kotisairaanhoido

Meillä myös vapaita työpaikkoja!

Ota yhteyttä: 044 332 3108, www.jelppis-tiimi.fi

ASIANAJOTOIMISTO | ADVOKATBYRÅ
TRÅSKBÄCK & CO

Vaasanpuistikko | Vasaesplanaden 15 A 15, 65100 Vaasa | Vasa
puh. tel. (06) 3170 311 | fax (06) 3170 312
toimisto@traskback.fi | www.traskback.fi

BOTNIA

SÄHKÖ

0500 860 101
www.botniasahko.fi

Sähkötyöt
yli 30 vuoden
kokemuksella

› Kodit
› Kiinteistöt
› Teollisuus

Omakoti

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

omakotilehdet.fi

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tontut suomalaisessa kansanperinteessä

Nykyiset punalakkiset joulutonttumme ovat 1800-luvun lopun perua, mutta sitä ennen suomalaisen kansanperinteen tuntemat tontut olivat jotain aivan muuta. Useimmiten harmaavaatteisena pikku ukkona kuvatut tontut olivat kodinhaltijoita, jotka vastasivat talon onnesta ja hoitivat erilaisia talon askareita talonväen avuksi.

Samassa taloudessa saattoi olla useita, eri tehtävistä vastaavia tonttuja. Kotitontun rinnalla toimivat usein etenkin riihi- ja saunatonttu, jotka valvoivat näissä rakennuksissa tulen käyttöä.

Tontun keskeinen tehtävä olikin suojella talonväkeä ja varoittaa vaaroista. Tonttu kuitenkin myös tarkkaili talonväkeä herkeämättä ja saattoi ojentaa huonotapaisia asukkaita aiheuttamalla häiriötä – tai jopa lähteä talosta tyystin vieden onnen mukaan.

Joulunaikaan kotitontut huomioitiin viemällä jouluyönä tontulle lautasellinen puuroa sen asuinpaikkaan; saunaan, riiheen, talliin tai ullakolle. Myös joulupöytään oli tapana jättää jouluyöksi ruokaa tontuille.

Lähde: www.kansallismuseo.fi

Freepik

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Syntymät
Miehiä

Ammoniikki

Assin kera

Kivikin Rikas Mitta Iho Alusta Purjevenekin

"kettu"

Hylätty !!!!

Xali-tus

Voi sinua...

Pääkau-punki

Satur-enki

PRINTTI -1.

LINDIN KAIMAT Paasi-linna

EU:ssa Naisia Havas Blom

1.

1.

2-2 4-4 -1.

Alue

Se on näin...

Aloittaa kisan Patoverbi

Suunta x2

Kilo-kin

Kas-vi

Herk-kua?

Elo-naiset

Kaa-su

He-rätä

Karpela

Vai-va

Lintu

Kan-sissa

Kai-ver-rus

Rei-käi-nen

Vata-nen

Takei-ta-1.

Sangat Hallalle arka

Soh-ruja

Hä-l-ve

Tuonne päin...

AUTS!

Alku-peräis-kansaa

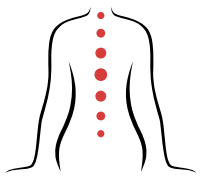
Sängyt vertaansa vailla. Panosta elämänlaatuun.

Hyvän sängyn valinta on
elämäsi tärkein ostopäätös.

Myymme huippulaadukkaita
Hilding Anders -sänkyjä,
jotka valmistetaan Närpiössä.

Meiltä myös tyynyt, sijauspatjat
ja vuodevaatteet.

TUTUSTU VALIKOIMAAN:
www.bedinvest.fi/fi

Bed Invest
Wake up happy everyday

Myymälämme:

Markkinatie 1, 65610 Mustasaari

Ma-pe 12-18, la 11-16

Puh. 0500 162 423, info@bedinvest.fi

LVI-asennukset Vaasan alueille

Palveluitamme mm:

- Maalämpöpumput
- Vesi-ilmalämpöpumput
- Kaukolämpökeskukset
- Ilmanvaihtolaitteet-
ja asennukset
- Ilmalämpöpumput
- Lattialämmitys
- Erilliset hybridi-
lämmitysjärjestelmät

LVI Turpeinen Oy

Kimmo Turpeinen

p. 044 238 3353

kimmo.turpeinen@lviturpeinen.com

www.lviturpeinen.com

Laaaja valikoima!

Kaipaako lisää säilytystilaa?

Vuokraamme edulliset, lämpimät ja helposti käytettävissä varastot ja pienvarastot Vaasan keskustassa.

VUOSIMAKSULLA SÄÄSTÄT 30%

VK **Varastokuningas**
Lisää tilaa elämään

040 824 8988 • info@varastokuningas.fi

www.varastokuningas.fi

POHJANMAA JA ETELÄ-POHJANMAA

MAANRAKENNUS- URAKOINTI

Urakointi J. Ylihärsilä

SALAOJAT

VIEMÄRIT

PIHANRAKENNUSTYÖT

VIIMEISTELYTYÖT

Ota yhteyttä ja kysy lisää

040 778 0017

www.jyliharsila.fi

KVARKENS **VVS**
MERENKURKUN **LVI**

LVIS-suunnittelu, asennus ja huolto
sekä maalämpöpumput asennettuna
avaimet käteen -periaatteella.

VVSE-planering, installation
och service samt
bergvärmepumpsinstallation
enligt nyckel i hand -princip.

Pyydä tarjous! / Begär offert!

Merenkurkun LVI Oy
Kvarkens VVS Ab

P. / Tel. 06-3451 270

Företagavägen 3 65610 Korsholm
Yrittäjätie 3 65610 Mustasaari

Avoinna klo 8-16
Öppethållningstider kl. 8-16

kvarkensvvs.fi

info@kvarkensvvs.fi